

Glimtar från Kåge 1799 ~ 1975

samt **Olof Lindforska
släkten**

Inledning

År 1964 erhöj alla mina syskon en förnämlig släkttavla över både vår far och mors anor bakåt i tiden ända till 1600-talet.

Denna släktforskning kunde förverkligas tack vare prostén Fellström i Skellefteå landsförsamling som var mycket intresserad av att följa vår släkts öden. Många har med viss avund (för deras egen släk) beundrat tavlan.

Avsikten med mina anteckningar är att få fram ett komplement till släkttavlan. Kanske kan det göra någon generation efter oss nyfikna att forska vidare,

Skulle någon vilja ha en fyllig historik över hela Skelleftebygden så rekommenderas Skellefte sockens historia i två band samt Skellefteå stads historia i ett band.

Eftersom de flesta av syskonen är bosatta i Amerika så har det inte varit så lätt att få fram deras minnesbilder från sin barndom. Därför är det tänkbart att några smärre fel kommit med i berättelserna. Jag har därför lagt in några blanka sidor i slutet som kan användas av var och en för anmärkningar.

Det är min livliga förhoppning att dessa hopsamlade minnen och intryck från en gången tid ska bli Er syskon till glädje och uppmuntran.

Skellefteå i årskiftet 1975-1976

Er broder Viktor

Innehåll

Jordbruket, en livsbetingelse i gången tid	4
Industrier, ett komplement.....	11
Viktor Lindfors, ordförande i stadsfullmäktige	14
Viktor Lindfors vid stadsfullmäktiges avslutningsmiddag å Stadshotellet den 13/12 1966.....	16
Viktor Lindfors vid festligheterna för kommunsammanläggningen den 31/12 1966	17
Människor i helg och vardag	18
Den kristna trons betydelse förr och nu	21
Kyrkoliv i Skellefteå Landsförsamling.....	23
Innan ditt rike blev kartlagt - Nils Ferlin	23
Porträtt av kyrkan - Bo Setterlind	23
Fädernas Kyrka	24
I Skellefteå landsförsamlingskyrka har samtliga syskon konfirmerats	24
Anförande i Skellefteå landsförsamlingshem Pingstdagen 17/5 1964	24
Tal hållit vid Frälsningsarméns i Skellefteå, invigning av sin nya lokal den 17/3 1962	25
Vid Frälsningsarméns 60-års jubileum den 6/3 1965	26
Släktregister.....	28
Fars antavla.....	28
Mors antavla.....	28
Fars och Mors barn	28
Släktens bomärke.....	29
Far Olof Lindfors.....	30
Mor Ida Karolina Lindfors	33
Vid fru Ida Lindfors grav	34
Anna Selina f 1889	36
Frans Albin f 1891	37
Hulda Karolina f 1873.....	38
Karl Simon f 1894	38
Nils Olof f 1896.....	39
Hulda Karolina f 1898.....	39
Hanna Maria f 1901.....	40
John Alfred f 1903	40
Knut Sten f 1906.....	41
Helge Arvid f 1908.....	42
Sven Axel f 1911	42
Viktor Andreas f 1904.....	42
Busschauffören som blev bussdirektör	43
Avgående Viktor Lindfors	46
Victor Lindfors hedrad i Fairfield - fick stadens förgyllda nycklar	48
Livet går vidare.....	49

Jordbruket, en livsbetingelse i gången tid

När här skall göras försök att beskriva Kåge (Storkåge) samhälle i gången tid och fram till nu så kommer man obevekligt fram till att utan jordbruk skulle ingenting funnits att livnära sig på.

Före den industriella utvecklingens begynnande i början av 1900-talet så fanns strängt taget ingenting annat än möjligen jakt och fiske att livnära sig på.

Kontanta penningmedel var det alltid ont om men de som hade ett jordbruk behövde egentligen icke lida någon nöd. Detta insågs också allmänt bland jordägarna.

Först tog man väl tillvara myrslätter. Man skaffade sig en ko, byggde en primitiv ladugård och så var begynnelsen inledd. Därefter avverkades skog, bröts stubbar, röjdes och odlades ny mark, teg efter teg, som till slut kunde föda fyra och upp till tio kor samt häst där det var som bäst.

Det var oerhört tungt och slitsamt arbete som av gångna slakten utfördes och som till sist gav resultat åtminstone när inte frost och otjänlig väderlek förstörde en god skörd.

Den första kossan fick bli den som skötte om den blivande tillväxten i ladugården. Samma var förhållandet med den första suggan. Utvecklingen måste ske på detta sätt när det inte fanns pengar att köpa för.

På grund av familjernas storlek, ofta upp till åtta och sexton barn, delades jordbruken upp i små lotter som kunde ge så många en egen torva att bruka när dessa själva bildade familj.

På detta sätt (kanske olyckligt) bildades småjordbruk som i framtiden inte kunde ge jordbrukaren en god försörjning. Trots denna uppdelning av jorden i små lotter kunde inte alla få sin del av den kakan och eftersom annan sysselsättning då var så gott som obefintlig återstod ingenting annat än att emigrera till trakter där arbete erbjöds.

Det var i sten av 1800-talet emigrationen tog sin början till USA och denna avslutades först efter 1927 då det infördes invandrarstopp.

Det går knappast att beskriva vilka stora strapatser som dessa fattiga och dåligt utrustade utvandrare som blev nybyggare i USA fick utstå. (Läs Vilhelm Mobergs samtliga böcker som ingående behandlar dessa frågor).

För de som utvandrade i 1800-talets senare hälft kändes avskedet från fädernehemmet, som ett steg ut i det okända utan hopp att någonsin få återse sina kära samt sin älskade hembygd.

Nedskrivaren av dessa rader har minnen från flera tragiska skilsmässor mellan mor, far och barn som skedde

i vårt hem efter 1908 då den äldsta systemen, som också var äldst av syskonskaran, emigrerade och sedan följdes av sex andra syskon fram till 1927.

Till dessa beskrivningar återkommer jag i ett senare avsnitt där den Lindforska släktens vidare öden belyses.

Jakt och fiske var ett betydelsefullt tillskott till försörjningen. Vad gäller jakten så fanns det under den tid denna berättelse omfattar rikligt med villebråd, främst då harar och skogsfågel. Räv förekom också rikligt och dess skinn var ett viktigt tillskott i byteshandeln eller för att få in de kontanter som man var i stort behov av. Vart annat hem var utrustat med hagelgevär och någon av gårdsfolket befann sig ofta på jakt.

Havs-, älvs- och sjöfiske förekom i stor utsträckning och detta var rätt givande och bidrog även detta till självförsörjningen. Dessutom fanns flera yrkesfiskare i byn som för ett billigt pris tillhandahöll den viktiga vara som fisken utgjorde.

Den jordlösa befolkningen, yrkesmän av olika slag, hade sina boplatser förlagda ute på den s.k. Ön, ute på Svedjan samt slutligen uppe på Högåsen. Många av dessa var fattiga.

Varje jul brukade vi, så långt jag kan erinra mig, slakta julgrisen, dela den i två delar varefter den ena halvan styckades upp av vår mor som sedan sände oss barn ut till de fattiga inom dessa nämnda områden för att ge dem en smakbit. Mor skulle naturligtvis ha behövt denna enda gris ensam för att mätta sin egen barnaskara men hennes kristna tro och goda hjärta kunde inte se att människor led nöd och inte hade bröd för dagen,

Krigsåren 1914-1918 var en svår tid för de som inte hade någon jord så att de kunde sätta potatis och så korn. Det importerades potatis vintertid för att lindra den värsta nöden och ofta var dessa frusna och förstörda när de kom. Det var en ständig jakt efter de nödvändigaste livsmedlen smör, mjöl och potatis.

Det berättas lustiga historier från denna tid. En Kågebo vid namn Richard Vallin var känd som historie berättare med humorns glimt i ögat men var också lika känd som storljugare. (Han hade anställning vid Sävenäsågen.)

När han en gång kom vandrande med en tom säck under armen så ville några att han skulle stanna upp och ljuga i hop någon god historia. Vallin svarade: "Jag har inte tid just nu, jag ska till hamnen och köpa potatis från en båt där". Ingen tänkte på att detta var en lögn och följden blev att efter en stund var nästan alla innevånarna nere i hamnen för att köpa den åtråvärda

varan. Så småningom förstod de att de var lurade.

Det var fattigdom i nästan alla hem. Vårt hem var inget undantag i detta avseende, men tack vara att vi hade kornmjöl samt smör och mjölk från ladugården med fem kor så behövde vi aldrig gå hungriga i säng när kvällen kom.

Naturligtvis så var mor ofta tvingad att portionera smör och mjölk men med en förständig hushållning krånglade vi oss fran. Det gällde för far och mor att räkna ut och ställa det så att någon av korna gav mjölk.

Den huvudsakliga kosten bestod av kornmjölsgröt, palt, pannkaka, klimpmjölk, välling, finka och mjölk-bryta. Vid något högtidligt tillfälle så fick vi köttsockpa eller kalvstek (sådant förekom mest i samband med slakt av kalv eller gris). Mamma var skicklig i att ta vara på nästan allt vid slakt. Kalvsylta och presssylta fanns alltid vid högtider såsom jul, påsk och pingst. Mycket sällan förekom torkat fårkött.

Någon lyx hade hemmet aldrig råd med, Resurserna tillät aldrig någon form av utsvävningar. Vår bostad bestod av ett stort kök och en pytteliten kammare så pass stor att man fick in en säng så någon av systrarna kunde ligga där. I köket föddes vi alla syskon. Där övernattade ibland inklusive föräldrar nio personer.

Så småningom när syskonen en efter en emigrerade till USA så lättade beläggningen. När spanska sjukan härjade som värst 1918 såg det ut som ett slagfält i köket. Alla utom undertecknad drabbades av sjukdomen.

Vår yngsta bror Axel dog en natt på hösten, drygt 7 år gammal. Tur var att mor hade en lindrig släng av sjukdomen så hon kunde sköta den döende. Eftersom jag var frisk blev jag väckt av mor så att jag skulle få bevittna Axels sista minuter. Hon sa något till honom om att ”snart är Du hemma hos Gud”. Det var en gripande stund, han var ju vår kelgris. Jag har sällan sett ett ansikte så genomlyst av en inre frid ...

Sedan mor slutit hans ögon så sa mor: ”Tack gode Gud, nu har jag två stycken hemma hos Dig”. Sådant glömmmer man aldrig!

Ett liv i umbäranden betydde ingenting för henne. Det enda bestående värdet var att ha sin sak klar med sin Gud, och det hade hon. Jag vet inte av någon människa så helgonlik som vår mor. Mer om henne längre fran.

Jag har ännu ett levande minne från den tiden spanskan gick. Frans hade tillfrisknat så pass att han börjat vara uppe någon stund, likaså vår far. Vi hade en sugga som skulle föda grisar och suggan fick för sig att hon skulle äta upp grisarna. Frans var därför i kätten med suggan och höll fast henne i svansen så att han kunde haffa grisarna och långa dem över till mej undan för undan medan grisarna föddes.

Vi hade satt nosgrimma på suggan så att hon inte

kunde komma åt att bita någon.

Sedan allt var över gällde det frågan hur grisarna skulle få mat när ”suggan inte var god”. Vi hade tagit till vår hjälp en granne vid namn Jakob Lundström och under tiden vi kämpade med den elaka suggan så svimmade denne Lundström och tippade baklång mitt inne i kätten. Då var snabb handling av nöden. Frans och undertecknad högg tag i var sin ända på suggan och lade henne på ryss och höll henne till dess hon gav mjölk till sina ungar. Lundström kvicknade till efter några minuter så missödet slutade väl. Suggan blev snäll så småningom och tog väl vara på sina tretton barn.

Detta hände natten emot en måndag. Samma kväll, 17/11 1916, var det storbröllop i byn. Handlande Rickhard Lundbergs dotter Amy gifte sig med Karl Kågström. Hon hade under aftonen så hög feber att läkare måste tillkallas efter vigseln. Söndagen efter, 23/1, var hon död. Spanska sjukan hade skördat ytterligare ett liv.

Den helgen vår Axel begravdes var det 24 lik som jordfästes i Skellefteå gravkapell. Bland dessa var det sex stycken enbart från Kåge.

Fastigheten som far deläggde bestod av kök, kammare och sal. Salen inredd som kök beboddes av faster Fredrika och hennes man Nils Åström. Faster ägde halva gården och av denna anledning var utrymmet för vår familj så litet.

När far och mor gifte sig fanns det på väggarna endast säckväv. Då jag började minnas var väggarna påklustrade med Skellefteå Nya Tidning. Efter en tid så kunde det kosta på tapeter som då kostade 25 öre/rullen. Jag kan än i dag erinra mig hur blommiga och vackra jag tyckte tapeterna var.

Livet gick fram under knapphetens stjärna. Jag har inget minne av några nya kläder före konfirmationen. De av barnen som var yngre fick slita ut de kläder som de äldre syskone växt ur.

När broder John var fem och ett halft år och jag fyra så dog vår farbror som bodde i samma hus. John och jag skulle få vara med på gravölet med problemet var att vi inte hade några helgdagskläder. Frågan löstes på så sätt att vi fick låna Knut och Harald Forslunds helgdagskläder och skor.

Detta blev en jättefin upplevelse för mig. Skorna jag fick låna knarrade så vackert tyckte jag, så jag var ständigt på gång för att visa vilket förnämligt knarr jag hade,

Jag kan inte beskriva hur lycksalig jag var när jag fick mina helnya första kalsonger. Sjuåringen blev så stolt att han ställde sig i fönstret mot vägen för att visa hur fin han var.

Mor var, som jag tidigare nämnt, varmt religiös och

led mycket för att hon inte kunde sända oss till söndagsskolan för att vi saknade söndagskläder. Söndag var den dag vi fick hålla oss inne.

På vintrarna lades det ut tras mattor över hela golvet och det var riktigt högtidligt, tyckte vi. När vi hade smågrisar vintertid fick vi när det var extra kallt ta in dom och vi ställde då grislådan på spiselhällen. På kvällarna fick vi innan vi gick till bädd ta fram grisarna och leka med dom en stund. Vi tyckte att det var ljuvligt när grisarna sög och kittlade våra fötter,

Varje jul hade vi julgran men den tvingades far hänga upp i taket för det var alldeles för trångt och dessutom för eldfarligt att ha granen på golvet. I granen placerades stearinljus som fick tändas julafton och juldagen och då fick någon av oss vakta granen för eld.

De julpengar som vi hade tjänades in under försommaren då vi rev videbark och sålde till garvarna. För de pengar som vi hade sparat ihop, en eller ett par kronor, hade vi så jättetrevligt så jag försäkrar att inga barn i hela världen hade trevligare än vi.

Julklapparna kastades in genom köksdörren den tiden. För varje inkast blev det klappjakt efter inkastaren. Samma kväll kunde samma julklapp vandra mellan olika mottagare.

Varje höst när lingonen var fullmogna gick man ”man ur huse” för att ta tillvara skogens guld. Ibland kunde vi sälja lingon för flera hundra kronor. Dessutom lagrades massor av lingonsylt för familjens eget behov ett år framåt.

En sådan höst under barndomen har jag särskilt i minnet. Vi hade med häst och flera klädsår gett oss iväg ganska långt från hemmet åt Fällbäcken till. När vi kom fram då delade vi upp oss så vi gick åt olika vädersträck. Jag och John (möjligen Knut eller Arvid) skulle ta oss över Fällbäcken.

När vi skulle passera denna så upptäckte vi att det fanns fisk i bäcken. Därigenom att bäcken torkat upp på vissa ställen så kunde fisken inte ta sig tillbaka till havet. Jag gick tillbaka och hämtade en klädså och två gafflar. Av gafflarna gjorde vi två juster. Vi tog upp så mycket av sik och gädda så vi fyllde hela sån. Den dagen var det inte endast lingonfångst utan även det stora fiskafänget.

I regel fanns det så mycket lingon på vara egna inägor så att vi hade fullt upp med att ta vara på dessa. Jag ville ha detta omnämnt för just vår påpasslighet att plocka och ta vara på detta skogens guld gav mor och far livsviktigt tillskott till hushållskassan.

Om det blev över något från ladugården eller från annat för försäljning, så var priserna så låga så det gav nästan inga kontanter i kassan. Jag minns att vi en gång hade en kull spädgrisar som inte alls gick att försälja hemna i byn.

Pappa sände då broder Nils (omkring 1914) med häst. På släden hade han två lådor smågrisar som han skulle försöka sälja i Norrlångträsk. Det är ca 3 mil från Kåge till denna by. När Nils kom hem efter två dygn så hade han bytt till sig ett par skidor för grisarna, inkl lådorna.

Detta ger en bild av hur svårt det kunde vara att förvandla levande ting till pengar. Ibland kunde grisförsäljningen ge bra resultat.

Det berättas om en gumma i Kåge, Fru Karlberg, vanligen kallad Karlbergskan, som gick och väntade att hennes modersugga skulle nedkomma med grisar. Emellertid så behagade suggan bli hastigt sjuk och dog. Fru Karlberg kommenterade den sorgliga händelsen på följande sätt: ”He jer järi jämmerdalen”, d.v.s. sådant kan hända i en ond och besvärlig värld. Hennes ord har sedan blivit ett ordstäv som ofta användes när tråkigheter inträffade. Man liksom accepterade att sådant måste ske till prövning.

Sommartid i slutet på 1800-talet och i 1900-talets tidigare skede hade far anställning i Böviken, Frostkåge, som justerare av bilade sparrar som skulle levereras med båtar från Frostkågefjärden. Arbetstiden var tolv timmar och det tog ca 1 timme att gå ena vägen, alltså, 14 timmar. Avlöningen två kronor per dag.

Under slättertiden steg han upp vid tvåtiden för att slå myrslättern. Detta var ett tungt arbete. Sömnens under sommaren blev i genomsnitt 4 timmar per dygn.

Om vi nu flyttar oss fram till nutid så märks en förvandling av byn som nästan är revolutionerande. Från att fram till 1930-talet till ca 90 % ha varit en jordbruksbygd har den sedan utvecklats till en bostadsort för folk som har sitt arbete i industrier runt om i Skelleftebygden.

Jord som tidigare odlats under svett och mödor har i de flesta fall övergivits eller blivit tomtmark för villabyggnad. Ett mycket fåtal bedriver i dag jordbruk och boskapsskötsel.

Det har blivit mycket mer åtråvärt att ha sin anställning i industrin och på kontor m m. Där har man sina bestämda tider och är inte alls bunden på samma sätt som en jordbrukare med sin ladugård och sina kreatur.

Det är en beklämmande syn i dag att se hur vackra åkerfält är igenvuxna av snårskog. Om våra fäder som i gången tid odlade marken med möda, vända och svett, fick se hur allt deras arbetsresultat missaktas skulle de vända sig i sina gravar.

Kågedalen har gamla anor

ur Västerbottens Folkblad 1975-01-17

Redan för 4 000–6000 år sedan fanns det bofast befolkning i Kågedalen. Det har Skellefteå Museum kommit fram till efter en inventering.

Dalgången är en av de märkligaste i hela länet, säger

utredarna och nu är det meningen att liknande undersökningar ska göras även på andra håll i Skellefteå kommun.

En kulturhistorisk inventering skulle underlätta det framtida planarbetet, tycker man på museet och därför vill man ha en uppföljning

När kulturnämnden sammanträder på onsdag till veckan, får man ta del av arbetet i Kågedalen och ska samtidigt besluta om hur det framtida inventeringsarbetet ska byggas upp.

Vi ska berätta lite närmare om undersökningarna i Kågedalen.

— — —

Man har kommit fram till att Kågedalens nedre del alltid varit uppskattade bostadsområden. När det gäller fornlämningar och förhistoriska minnesmärken är det berömda ”Kågefyndet” mest bekant.

Det hittades för många år sedan på Svedjan i Kåge och består av en kollektion bronsmyckte. Liknande fynd har gjorts bl.a. i Finland, i de baltiska staterna och i Svarta Havsområdet, vilket kan tyda på att befolkningen invandrat från öster och sydost.

TILLBAKAGÅNG

Under Gustav Vasas tid på 1500-talet skedde tydligen den första riktiga utvecklingen. 1540 fanns det t.ex. 15 hemman i Kåge, 13 i Ersmark och 12 i Kusmark.

Sen kom nödåren under 1600-talet och det betydde en tillbakagång i utvecklingen. Kåge och Ersmark redovisade till exempel så låga befolkningsciffror som 63 respektive 36 personer i början av 1700-talet. Kusmark hade 49.

1800-talet kom i stället att betyda ett kraftigt uppsving och 1880 hode Kåge 807 invånare och därefter har utvecklingen gått stadigt framåt.

BEBYGGELSEN

Inventeringen har också tittat på historiskt värdefulla byggnader inom området. Man säger sig ha hittat fler exempel på mycket gammal bebyggelse i Kåge. Ersmark och Kusmark.

Tyvärr har både tids- och personalbrist, gjort att inventeringen i första hand kommit att undersöka lantbrukets byggnader. Detta är inte tillfreds, tycker museet, då det säkerligen finns villabebyggelse i Kåge som är värd en grundligare undersökning.

Därför anser man att en total undersökning bör kunna utföras inte bara i Kågedalen utan i hela kommunen. En sådan utredning skulle ge större möjligheter att tillvarata skilda epokers byggnads- och kulturhistoriska värden samtidigt som den skulle ge ett mycket övergripande underlagsmaterial för den framtida planeringen i kommunen, säger man på museet.

Innan detta kapitel avslutas skall här göras ett försök till en snabb överblick – vilken i tidsangivelse inte gör anspråk på exakthet i alla avseenden – över Lindforska släkten, över uppdelningen av hemmanet nr. 14 efter vår farfaderns död 1864. (Detaljer kring personer i släkten lämnas i sista kapitlet.)

Vår farfader Olof Andersson Lindfors levde 1799-1864. Hans hustru (farmor) Anna Fredrika f. Andersdotter levde 1820-1902.

Eftersom de barn som kunde komma i åtanke att överta hemmanet var underåriga så fortsatte farmor att stå som den ledande och ägande personen till hemmanet. Hur länge kan jag inte säga men jag tror att vår far blev ägare till den största lotten i hemmanet någon gång på 1880-talet.

Två mindre lotter i hemmanet övertogs troligtvis samtidigt av fastrarna Fredrika g Åström (1843-1917) och Anna g Stenman (1860-1948).

Det berättas att vår far de första åren som hemmansägare inte hade ekonomiska möjligheter att hålla sig med häst utan försökte klara sig fram med en dragoxe. Detta väckte ett visst åtlöje hos de mer besuttna bönder som fanns i byn. Med denna dragoxe fullgjorde far även sin del i körslor av mjöl från spannmålskvarken i Kåge till Skellefteå.

Farmor var en kraftkvinna och det berättas att hon utan svårighet kunde ta 100 kg mjölsäckar på sin rygg från slåde. Hon skötte alla körslor lika bra som muskelstarka män.

Farmor anlätades även som ersättare för veterinär vid kalvningar och föls födslar. De sista åren blev hon mycket åderförkalkad och det blev därför en tung belastning för vår mor att sköta henne samtidigt som hon skulle ta hand om sina egna barn som kom i tät följd.

Tack vare våra föräldrars arbetsduglighet och styrka att år ut och år in stoppa för en arbetsbörda av i genomsnitt 15 timmar per dygn, och tack vare broder Frans i första hand – bildligt talat vår andra far – samt med de syskons hjälp som emigrerat till USA så förbättrades levnadsförhållandena år för år.

En kärv uppväxttid i hemmet under umbäranden (dock inte svält) svetsade föräldrar och barn tillsammans i gemenskap och kamp för att förbättra levnadsförhållandena.

Vi som arbetade i hemmet fick lära oss att lämna ifrån oss våra inkomster till mor. Detta var den tiden så självklart, att det aldrig förekom några protester.

I familjens ägo fanns en cykel. Den användes mestadels av Frans som var den som färdades borta i arbete. Dels på brädgårdar och dels som transportarbetare när sådana arbeten stod till buds.

På helgerna utnyttjades denna cykel livligt och det

var på den vi lärde oss cykla.

1921 kunde vi med förenade krafter, även med hjälp från syskonen i USA (ingen nämnd och ingen glömd) göra en omfattande ombyggnad av fastigheten.

Frans hade nu blivit hälftenägare eftersom han köpt faster Fredrikas lott och hemmansdel sedan hon avled våren 1917.

Ombyggnaden var nödvändig men om den skulle ha gjorts i dag så skulle man nog ha tagit tillvara på ett annat sätt de kulturella värden fastigheten ägde. Vi hittade vid ombyggnaden åldern på gården inhuggen i timret. Det visade sig att den var uppsatt på dess nuvarande plats år 1795. Gården var flyttad från Drängsmark där den tidigare stått och gjort tjänst som bostad. Hur länge den stått i Drängsmark är inte bekant.

1927, när vår nu levande yngste bror Arvid emigrerade till USA var tiden inne för oss hemmavarande bröder Frans, John och undertecknad att börja tänka på vår egen framtid. Det blev en tid av spänning för då fanns ju inget arbete att få.

Motorismen hade då börjat göra sitt intåg. Tidigare hade denna inte haft någon större utvecklingsmöjlighet i norra Sverige beroende på det bristfälliga vägnederhållet vintertid. Nu hade emellertid av en herr Lundholm i Lycksele uppfunnits en plog som kunde kopplas framtill på lastbilar samt dessutom en plog att kopplas vid sidan.

Så nu hade motorplogningen på vintern börjat. Tekniken var visserligen i begynnelseskedet men Lundholms uppfinning lade grunden till den tekniska fulländningen som numera finns för att bemästra vinterns besvärligheter.

Sist nämnda förhållande blev avgörande i vårt beslut att bli egna företagare. Vi startade detta beslut med att inköpa en Chevrolet lastbil på 37 hästkrafter. Detta inköp blev möjligt därigenom att vi fick låna pengar, 5,000 kronor, av vår syster Hanna i USA.

Ett annat problem var ju att ingen av oss hade körkort. Så kom räddningen även denna gång från USA. Broder Knut kom hem på besök våren 1927 och stannade hemma hela sommaren. Han har alltid varit en arbetsmyra – kanske den främste av syskonkaran. Han erbjöd sig att köra på dagarna och under tiden kunde vi ordna med våra körkort.

Vi fick redan från starten mycket arbete med bilen. Vi blev t.o.m. tvungna att köra både dag och nattskift. Bilen avbetalades på tre månader.

Det hade till följd att det blev ingen tid över att lära sig köra av någon. Mitt körkortsprov gick till på följande sätt. Frans och jag beslöt oss för att på egen hand ta bilen med släp en kväll och åka till Österjörn och hämta en last trävirke. Jag hade aldrig dessförinnan hållit i en bilratt.

Färden blev ganska vinglig men eftersom ”Gud är de dårars beskydd” så slutade den väl. Provet som jag betraktar som viktigt för mitt självförtroende som chaufför skedde i Björkselebacken ovanför Storselet. Vi hade lastat ett stort lass och eftersom motorn var liten och svag så började den kippa efter andan ganska snart i backen. Då skrek jag till Frans och frågade om jag först skulle ned på ettans växel eller tvåan (den var treväxlad framåt). Frans som alltid var mycket klokare än mig skrek tillbaka, TVÅAN! Det brakade och bilen hoppade och allting höll.

Dagen efter körde jag för besiktningsman Lindholm och körkortet togs med glans.

På hösten 1927 lade vi in anbud på motorplogningen mellan Kåge hamn och Jörn. Vårt anbud låg på 5 435 kr per vinter och anbudstiden gällde fem år. Eftersom detta kom att bli ett viktigt led i vår utveckling som åkare låg det verklig spänning i luften om vårt anbud skulle antas eller förkastas.

Ja, så mycket att det återspeglades i min sömn på nätterna. Jag hade nämligen en dröm att vi var ute och plogade, jag steg upp ur sängen och stirrade ut i mörkret varvid Frans vaknade (han var van vid mig som sömngångare) och frågade: ”Vad sysslar du med?” Svar: ”Skynda dig och kom ska du få se hur vi plogar ikull husen när vi kör fram!” Vi blev antagna och det närmaste anbudet låg endast 15 kr högre.

Vi köpte då omedelbart lastbil nr 2. Frans och jag var egentligen de som hade hela ansvaret för trafiken men John fick vara med och dela den eventuella vinst som det kunde bli av det hela.

1928 köpte vi några aktier i AB Kågedalens trafik och när Frans och jag skildes vid mitt giftermål 1931 med Greta Strömbergsson, så övertog jag aktierna i busstrafiken och Frans fick behålla lastbilstrafiken. John inlöstes med kontant ersättning. Observeras bör att vid denna tidpunkt var ingendera av trafikgrenarna nämnvärt lönande.

John fortsatte sedan i många år som hjälplastare hos Frans. Knut kom hem från USA 1934 i akt och mening att bli bonde och ta över fars hemman men efter en tid så insåg han att det var ingen framtid att bli jordbrukare så den tanken kom aldrig till ett förverkligande. I stället köpte Knut andelar i bussbolaget och tog anställning där. (Se fortsättning därom senare)

Far sålde en del av sin jord till John, den andra delen inköptes av Karl Vahlberg, son till Anders Vahlberg i Kåge. Sedan har dessa jordlotter med fastigheter bytt ägare flera gånger.

Jag berättade om min benägenhet att gå i sömnen medan jag var ung. En söndagsmorgon vaknade jag vid att jag hade så ont i min högra hand och därtill var den svullen. Jag undrade vad detta kunde bero på och

frågande Frans. Han svarade, ”titta på väggen”. Tapeterna och pappen under var sönderslagen upp efter hela väggen. Frans hade förstått att jag var ingripen i slagsmål med en av våra grannar James Vallin ...

Mycket skulle kunna berättas om sådana saker men meningen är att denna skildring inte endast skall

5 600 Kågebor vid sekelskiftet

Kåge (NV) Befolkningen i Kåge kommer att öka till ca 5 600 till sekelskiftet.

Det berättade Zolo Östlund för ett 20-tal företagare i Kågedalen, när Skellefteå kommun hade samlat till företagarräff i församlingshemmet i Kåge på måndagen.

Kommunen har ordnat företagarräffar i alla kommunalder där utställningen varit. Den här gången blev det mest frågor kring vägnätet och den utvidgning av bostadsområden som planeras.

Direktör Assar Svensson vid Skea inledde dock frågorna till kommunens representanter med att ifrågasätta tanken på att flytta flygfältet i Kåge. Fältet ligger i fara när bostadsområdena skall expandera.

— Flygfältet betyder mycket för Kågeborna, sade Svensson. Vi har många aktiviteter där. Segelflyg, hundklubbar, skytteföreningar osv, använder fältet när det inte är upptaget av flygtrafik.

— Det finns så många andra utrymmen för bostadsbyggande, ansåg Svensson. Måste kommunen byggas precis där fältet ligger?

Stadsarkitekt Bengt Brunnström menade att fältet hindrar en expansion för bostadsbyggande med den nuvarande planeringen.

— Vi kan också räkna med kraftiga bullerstörningar, sade han. Vi

kan däremot erbjuda mark för flygfältet på annan plats.

Planerna på en vidgning av bostadsområdena är ännu löst skissade och Kågeborna får vänta ytterligare några år innan de får det slutliga beskedet om flygfältets framtid.

Kommunen har också planer på att lösa den besvärliga trafiksituationen i Kåge. En väg kan med fördel läggas söder om älven och företagarna ansåg att den lösningen var bra. Då förutsätter företagarna att vägen kommer att orka med all tung trafik som kommer från Jörn och andra orter.

Industriområdena vid E4 och vid Skea skall utökas i framtiden. Industriägare vill redan nu försäkra sig om mark för utbyggnad. Det skall troligen också bli byggnation av livsmedelshallar i Kåge.

handla om saker som hänt kring mig. Men eftersom jag endast har mina minnesbilder att gå efter så hoppas jag att Ni vid läsningen överser.

Faktum är att Frans visste precis varje söndagsmorgon vilka eskapader jag varit med om på natten. Det kunde ju inte alltid vara så trevligt, förmodar jag ...

Vi blir fler och fler i Skellefteå

Skellefteborna blir fler och fler. Tredje kvartalet ökade befolkningen i Skellefteå kommun med 104 personer. Folkökningen under årets tre första kvartal uppgår enligt statistiska centralbyrån till 337 personer. Befolkningssiffran den 30 september anges till 72 457 personer.

Kågedalen har gamla anor

Redan för 4 000—6000 år sedan fanns det bofast befolkning i Kågedalen. Det har Skellefteå Museum kommit fram till efter en inventering. Dalgången är en av de märkligaste i hela länet, säger utredarna och nu är det meningen att liknande undersökningar ska göras även på andra håll i Skellefteå kommun. En kulturhistorisk inventering skulle underlätta det framtida planarbetet, tycker man på museet och därför vill man ha en uppföljning.

När kulturnämnden sammanträder på onsdag till veckan, får man ta del av arbetet i Kågedalen och ska samtidigt besluta om hur det framtida inventeringsarbetet ska byggas upp.

Vi ska berätta lite närmare om undersökningarna i Kågedalen. Man har kommit fram till att Kågedalens nedre del alltid varit uppskattade bostadsområden. När det gäller fornlämningar, och förhistoriska minnesmärken är det berömda "Kågefyndet" mest bekant.

Det hittades för många år sedan på Svedjan i Kåge och består av en kollektion bronsmycken. Liknande fynd har gjorts bland annat i Finland, i de baltiska staterna och i Svarta Havsområdet, vilket kan tyda på att befolkningen invandrat från öster och sydost.

TILLBAKAGÅNG

Under Gustav Vasas tid på 1500-talet skedde tydligen den första riktiga utvecklingen. 1540 fanns det till exempel 15 hemman i

Kåge, 13 i Ersmark och 12 i Kusmark.

Sen kom nödåren under 1600-talet och det betydde en tillbakagång i utvecklingen. Kåge och Ersmark redovisade till exempel så låga befolkningssiffror som 63 respektive 36 personer i början av 1700-talet. Kusmark hade 49.

1800-talet kom i stället att betyda ett kraftigt uppsving och 1880 hade Kåge 867 invånare och därefter har utvecklingen gått stadigt framåt.

BEBYGGELSEN

Inventeringen har också tittat på historiskt värdefulla byggnader inom området. Han säger sig ha hittat flera exempel på mycket gammal bebyggelse både i Kåge, Ersmark och Kusmark.

Tyvärr har både tids- och personalbrist, gjort att inventeringen i första hand kommit att undersöka lantbrukets byggnader. Detta är inte tillfreds, tycker museet, då det säkerligen finns villabebyggelse i Kåge som vore värd en grundligare undersökning.

Därför anses man att en total undersökning bör kunna utföras, inte bara i Kågedalen utan i hela kommunen. En sådan utredning skulle ge större möjligheter att tillvarata skilda epokers byggnads- och kulturhistoriska värden samtidigt som den skulle ge ett mycket övergripande underlagsmaterial för den framtida planeringen i kommunen, säger man på museet.

V F 17-1-75

Industrier, ett komplement

Kåge (Storkåge) by har sedan lång tid tillbaka i storleksordningen intagit en ledande position, detta gäller även befolkningsmässigt, i Västerbottens län.

Våra fäder har i gången tid huvudsakligen livnärt sig på jordbruk, fiske och jakt. I detta avseende har byn inte nämnvärt skilt sig från övriga byar i länet. Ett par undantag kan det dock vara värt att nämna.

I Kåge fanns från senare delen av 1800-talet fram till 1918 en efter den tidens förhållande stor spannmålskvarn. Den var placerad i älvsbacken nedanför nuvarande Nilssons gjuteri. Kvarnen som gav sysselsättning för flera arbetande i Kåge, var ett värdefullt tillskott i bygdens försörjning.

Vete och korn transporterades från södra Sverige med båt till nuvarande gamla hamnen i Kåge. Därifrån fraktades detta i pråmar dragna av en bogserare som bar namnet Kåge. Tack vare denna livliga trafik hölls älvfåran djup och slamfri.

Ångslupen Kåge fotograferad omkring 1905. Slupen ägdes av vetemjölskvarnen. Skeppare var kapten Karlsson som skymtas på bilden.

I kvarnen skedde förmalningen och det mjöl som där kom till transporterades åter samma väg till södra delen av landet.

Men en del distribuerades ut till försäljningsställen i norra Sverige. Den transporten ombesörjdes av bönderna som var utrustade med hästar. Dessa som skötte om transporten kallades ”snallare”. Vår far, som var utrustad med häst, samt flera andra gjorde vintertid otaliga s.k. snallarreresor ända upp till Arvidsjaur och Arjeplog.

Transporterna skedde för det mesta efter oplogade vägar. Ofta i sträng kyla och snöstorm. Transporterna företogs i form av karavaner med tio à femton fordon i följd. Under transporten avlöste man varandra om att köra först. Det gick till på så sätt att hästfora ett, som sparat en stund, flyttades sist i ledet och då trädde nr två in. På detta sätt fortsattes växlingarna till dess taget var framme vid bestämmelseorten. Färden fram till Arjeplog, ca 23 mil, kunde ta en tid av sex à sju dagar, beroende på väglaget.

Under färden fanns det inarbetade rastställen där hästarna fick pusta ut och äta. Då passade naturligtvis

kuskarna på och gick in i gården och tömde några kaffepannor. Denna förtäring kostade 25 öre/st.

Vår far omtalade att de övernattade alltid i bl.a. Jörn och i en by som hette Svartliden och ligger mellan Glommersträsk och Arvidsjaur. De kom ofta fram på natten eller mycket sent på kvällarna då gårdens folk redan lagt sig för att sova. Detta var inget hinder, för man visste var hästarna skulle placeras och var de själva skulle ligga på golvet inne i bostaden.

Det fanns ingen el-belysning på den tiden. Vad som stod till buds var talgdunkar eller i bästa fall fotogenlampor. Men inkvarteringen samt även avfärden skedde i fullständigt mörker. Alltid fanns det spända stickor till hjälp för att få eld i spisen och fart på kaffe-hurran till stärkande och stimulerande förfriskning före avfärden. När man druckit sitt kaffe och hästarna hunnit äta en stund, så lämnades alltid per man 25 öre i ett tefat som var framsatt för ändamålet.

Eftersom dörrarna alltid på den tiden stod olåsta ute på landet, så kunde allt detta ske utan att någon enda i familjen vaknade.

Dessa transporter skedde under många vintrar och två av mina äldre bröder, Frans och Karl, fick även företa liknande färder. Broder Karl som är utrustad med en inte obetydlig portion humor, berättade en gång, medan jag var mycket liten, när han skulle få oss att förstå vilken fruktansvärd kyla det kunde vara långt uppe i lappmarken: ”Det var så kallt så när jag skulle pinka så var jag tvungen springa baklänges för det frös undan för undan”.

En stor del av mjölet kördes dagligen in till Skellefteå för förbrukning och utförsäljning i Skellefteå stora kommun. När järnvägen blev klar mellan Bastuträsk och Skellefteå så lastades mjölet där vintertid på järnvägsagnar. Dessförinnan skedde pålastningen i Bastuträsk. Detta gällde det mjöl som sändes till södra Sverige.

På den tiden dessa transporter skedde så fanns det en krog i Skellefteå där ofta kuskarna efter verkställd transport gick in och styrkte sig. Det berättas att ibland vid dessa tillfällen så tog en del in för mycket, ja så pass mycket att de kunde bli invecklade i riktiga slagsmål,

Vid återresan från staden förekom inte så sällan tävlan om vilken som hade den snabbaste hästen. Far, som räknades som en riktig hästkarl, avgick ofta med seger.

Det berättas att en gång var det en travtävling på isen nedanför parkbron i Skellefteå och där var travhästar fjärran ifrån. Grosshandlarna i Skellefteå som

visste att far hade en häst som var oerhört snabb ville att han absolut skulle delta i tävlingen.

Far hade förutom sin övriga skicklighet förmåga att för sina hästar genom ett visst läte meddela när det verkligen gällde att hugga i. Efter ett par styrketårar som han blev bjuden på, så ställde han upp. Det berättas att det inte gick så bra i början av loppet men alltefter som rundorna gick, så började åskådarna höra ett respektingivande läte. Resultatet blev att han som efteranmäld kammade hem segern.

Som tidigare nämnts hade många familjer i Kåge ett bra tillskott till sin försörjning från de förtjänster som på olika sätt kom till genom spannmålskvarken. Dels genom förmalning, dels genom transporter och dels även genom annat som indirekt följde den rörlighet som under tiden kvarnen fanns, gav bygden liv och inkomster på annat sätt.

Nämnas bör även att med kvarnen följde också högre tjänstemän som faktiskt gav bygden en prägel av storhetsepok. Men säg mig den glädje som varar beständigt, av någon för nedskrivaren okänd anledning, - kanske rationaliseringar, så skrotades kvarnen år 1918. På samma plats byggde byborna upp ett eget el-kraftverk. Detta är nu också borta liksom vattenfallet.

En annan industri som också hade stor betydelse för bygden var ett sågverk som låg placerat vid Kåge älvs mynning. Om jag inte missminner mig, så ägdes denna såg av Sävenäs Nya AB.

Detta sågverk, som bestod av ett par ramar, var naturligtvis efter nuvarande förhållanden litet men för en liten by gav det i alla fall arbete och bröd till många. Sågverket lades ned omkring 1920 och ett par år därefter fick det helt skatta åt förgängelsen genom en förödande brand.

Broder Frans arbetade vid sågverket några år som brädstaplare och från den tiden hade han en lustig episod att berätta. Han arbetade bl. a tillsammans med en ganska originell person vid namn Karl. Vanligen kallad Kalle Stenman. En dag när sommarvärmen stod på 35 grader kom denne Kalle fram till broder Frans och viskade: "Tror Du att jag kan gå bak en brädstapel och ta av mig ett par kalsonger, - jag har tre?" Frans kunde ju inte annat än säga: "Det tycker jag nog att du kan göra".

I Kåge har sedan 1800-talets senare del, funnits ett repslageri som drivits i ganska stor omfattning intill nutid. Ägaren har varit J Kågström och sedermera sonen Andreas och dennes son. Repslageriet har levererat alla slags repvaror över hela Sverige.

Där fanns också ett möbelsnickeri ägt av J V Grönlund och söner. De övergick till att bygga kyrkorglar och har nu fabriken förlagd till Gammelstad, Luleå. De gör kyrkorglar till hela Skandinavien.

Fyra garverier har funnits ända fram till ungefär 1930. Ett ägdes av Moses Stenman och hans söner. Dessa bedrev också samtidigt sadelmakeri. Magnus Stenman, den omnämnda Moses bror, bedrev även garverirörelse men han upphörde redan före 1920.

Den tredje i raden var Gustav Kågström och den fjärde hans bror Ardent Kågström. Dessa garverier hade dock ingen större betydelse ur sysselsättningsynpunkt.

Däremot kan sägas att den av Columbus Nilsson startade trävarufirman i början av 1900-talet fick rätt stor betydelse ända fram till 1940-talet. Han byggde även ett eget sågverk och hade en lång följd av år en stor brädgård och från denna exporterades trävirke till utlandet.

Nämnda Nilsson byggde också en egen el-kraftanläggning som levererade ström till samhället. Detta skedde 1913 och han blev därigenom den som var först att erbjuda Kåge denna åtråvärda vara.

Efter några år bildades Kåge el-förening som byggde eget kraftverk som inte enbart övertog el-distributionen till Kåge utan också kunde sälja el-kraft till Drängsmark och Frostkåge.

Medan jag är inne på kapitlet näringsliv och sysselsättningsfrågor så bör i detta sammanhang nämnas att allt efter som åren gick så har i Kåge av både enskilda och föreningar bedrivits trävarurörelser.

Bland dessa kan nämnas jägmästare Konrad Belings såg och brädgård vid Kåge gamla hamn vilken firma arbetade med försäljning av sina sågade och därefter förädlade trävaror för inhemskt bruk och för export. Denna firma har nu emellertid upphört p.g.a. dödsfall.

De senaste åren har Västerbottens Skogsägareförening byggt ut en imponerande såganläggning vid Kåge nya hamn. Denna anläggning ger f.n. sysselsättning åt många människor.

Omnämnas bör också att i Kåge har alltid funnits, - när det gäller gången tid, yrkesgrupper som betjänat ett självhushållande samhälle. Garvare, repslagare, sämskare, vadmalsstampar och dylikt. I nuvarande tid växer småindustrier fram i Kåge och dessa koncentreras till ett för ändamålet ordnat industriområde.

Innan denna del av min berättelse avslutas bör kanske omnämnas att bönderna inte alltid med blida ögon kunnat se att industrier växte upp i en jordbruksbygd.

I Ersmark har under de sista 25 åren växt fram en betydande gummiindustri som från en början med tillverkning av gummihandskar nu har ca 700 anställda. Det har sagts mig att bönderna var rädda för att deras fridfulla idyll skulle förvandlas till otrivsel. Detta må vara sant eller inte, men jag har själv hört liknande tankegångar men i ett annat sammanhang.

När frågan utreddes var ett blivande smältverk skulle förläggas som skulle ta vara på och smälta malmen från Bolidens gruvor, så fanns ett förslag med om att förlägga denna anläggning utanför Kåge nya hamn vid s.k. Orrholmen.

Efter sammanträde mellan bolaget och bönderna som hade sina skiften där, frågade jag en av de deltagande bönderna Janne Brännström hur samtalet hade gått och jag fick då till svar: "Inte vill vi ha någon industri därute som skall förstöra den fina skogen och miljön."

Jag var vid den tidpunkten i 20-årsåldern och en av dem som ständigt var i sökande efter arbetsmöjligheter. Jag kunde inte låta bli att på stående fot ge mina reflektioner över ett så egoistiskt ställningstagande.

Smältverket förlades till Skelleftehamn där de anställdas antal legat på ca 2 000 man. Tur var ju ändå att Skelleftebygden blev placeringsort. Men i realiteten innebar det utflyttning av ungdom dit i stället för inflyttning, om förläggningen kunnat dirigeras hit. "När det regnar välling har den fattige ingen sked."

Innan detta kapitel lämnas så måste något nämnas om utvecklingen i Kåge och Skelleftebygden under de senaste årtiondena.

Den industriella utvecklingen har under dessa år va-

rit revolutionerande. Ni har i det föregående sett berättas om beräknad folkmängd i Kåge by år 2000 och Skellefteå nuvarande storkommuns folkmängd.

För att ge illustration av dessa frågor bifogar jag avskrift av några anföranden som jag hållit under min ordförandetid i stadsfullmäktige. Ur dessa kan Ni läsa ut vilket hårt arbete som låg bakom för att få vinden att vända sig. I denna hårda kamp deltog många krafter. Detta säger jag för att ingen skall tro att det var undertecknad som alltid var den pådrivande kraften. Här har ett stort uppbåd av krafter samverkat.

Faktum är att vi nu i Västerbotten lyckats få fram så pass många sysselsättningsobjekt att exporten av arbetskraft avstannat.

Men det tog lång tid innan vi lyckades övertyga de statliga myndigheterna om att det faktiskt fanns en annan möjlighet till försörjning än att flytta folk från länet till södra Sverige, - den möjligheten nämligen att flytta arbetstillfällena hit upp till oss.

Vi har också haft förmånen att i våra bygder ha dugliga industriidkare som gjort fina uppfinningar som skapat sysselsättning för tusentals människor. Sälunda har industrier växt fram i bygden som lyckats få fram nya produkter som blivit världsartiklar.

Många fabriker i Skellefte levererar bl. a sina produkter till USA. Vi ser alltså optimistiskt på framtiden.

Skellefteåordf. kritiserade grannstäder i nord och syd

SKELLEFTEÅ (VF) Tre ting ter sig nödvändigare än allt annat för Skellefteå stad: Framtidsstro, sammanhållning, uthållighet.

Detta enligt hr Viktor Lindfors, stadsfullmäktiges ordf. Han underströk det vid en middag efter sammanträdet i går kväll.

Vid den middag, som hölls på Skellefteå stadshotell blev sju veteraner belönade. Alla har arbetat i stadens tjänst minst 25 år. Det var fröken Sigrid Nygren som överlämnade belöningen — en guldklocka till var och en.

Hr Lindfors började i sitt tal att summera de åtaganden som just nu är under förverkligande samt över de utgifter som kommer redan år 1964.

— Ingen kan väl säga att stadens fäder besväras av någon pessimistisk anda. Snarare vore väl berättigt frågan om staden styrs av en hop blåögda optimister, som ser guldkanter i varje ny investering, sade han.

Hr Lindfors var förvånad över att inte skattebetalarna i allmänhet reagerar emot alla kostnadskrävande satsningar på sådant som vid första påseendet förefaller tämligen osäkert.

— Kritiken från det hållet gäller emellertid inte främst sådant som utträttas i samhället — utan i stället det som vi i fullmäktige underlåtit att utträtta, sade hr Lindfors. Detta är i och för sig en intressant iakttagelse.

— Självfallet är rådande högkonjunktur en för aktiviteten stimulerande faktor, men man får inte bortse från den livgivande in-

verkan som en optimistisk syn på framtiden för med sig.

— Utan tro på en lyckosam framtid för vår bygd, skulle aktiviteten snart förbytas i försiktighet när det gäller nya investeringar.

— Den s.k. Näslundska lokaliseringsutredningen som presenteras, har tydligt visat sanningen i påståendet att det behöver pumpas in kapital i stor omfattning för att bl.a. övre Norrland skall få den hjälp som behövs för att området sedan ska kunna hjälpa sig självt.

— Vid begrundande av utredningens förslag, måste man komma till den slutsatsen, att staten knappast kan satsa dessa miljoner utan att en garanti lämnas för att hjälpen kan bli ett medel för att nå ett visst mål — att klara sig själv.

FLERA FÖRSLAG

— När det gäller vilka metoder som bör användas finns flera förslag. Ett av dessa — en genomtänkt plan för en framtida lösning av vissa av Norrlandsproblemen kommer från Skellefteå, sade hr Lindfors och fortsatte:

— Härifrån kommer det nödvändiga komplementet till förslagen i den i övrigt förnämliga Näslundska utredningen. Alla förstår att jag menar den s.k. ÖN-planen.

— Det finns ingen anledning för tvekan att det i arbetet för att skapa förståelse för ÖN-planen inte saknats invändningar.

— Från våra grannstäder i söder och norr har vi förgäves väntat på stöd i vår strävan att skapa ett industriellt servicecentrum för övre Norrland.

Tystnaden från deras sida, har vi tolkat som motstånd. Vi hoppas att det skall visa sig vara en feltolkning.

— Det vore i högsta grad egendomligt om just de som själva, för att få liv i sina bygder, varit rikligt gynnade med stora statliga miljoninjektioner inte skulle kunna andra, som befinner sig i liknande situation, den stimulans som de själva välunnat fått.

INNEBOENDE KRAFT

Stadsfullmäktiges ordf. kom också in på industrin. Han sa bl. a.:

— Ett är säkert: all livskraftig industri behöver icke koncentreras till södra Sverige, Skellefteå är ett levande exempel på detta. Även om mycket talar för att viss hjälp kan förväntas av staten direkt eller via AMS, en hjälp som både behövs och är av stor betydelse, så bjuder oss klokheten att inte ägna oss åt rent önsketänkande. Riktigare är att vi, ännu mera än tidigare, bygger på den inneboende kraft som finns hos de människor som lever och verkar i bygden.

— Det är av utomordentlig betydelse att vi hos oss själva och vår bygds befolkning följer upp och håller vid liv den hoppingsgivande tillgång som ligger i en tro på den egna förmågan att klara av svårigheter som kan möta oss.

— Jag tror att när vi om ett år skall mötas här igen, så vet vi betydligt mera om den framtid som väntar vår stad. Jag är övertygad om att den framtiden kan tecknas i ljusa färger.

— Alla är vi på något sätt engagerade i strävandena att göra vår stad levande och stark. Även om inte alla kan delta i kampen s.a.s. inne på arenan, så bör vi inte glömma att en duktig hejarklack har fört fram mångt lag till seger. Vi behöver den hejarklacken.

BELÖNINGAR

Fröken Sigrid Nygren — fullmäktiges vice ordförande — talade till veteranerna och överlämnade guldklockorna. De som arbetat i stadens tjänst i minst 25 och som denna gång fick belöningarna heter: exekutor Lenart Vikström, soc. assistent Gullan Gustavsson, polisman Sven Sundberg, bitr. schaktmästare Jeppe Lindahl, slöjdlärare Oskar Forsberg, lärarinnan Hilda Lundgren och lärarinnan Signe Björk.

ÖN = Övre Norrland

AMS = Arbetsmarknadsstyrelsen

Nu gäller att fånga upp vinden Blommor åt lokaliseringsrådet

Lösgörandet av ett antal miljoner enligt lokaliseringspropositionen skall, hoppas vi, ytterligare förstärka den industriella medvind som vi kan glädja oss åt i denna bygd, sade Skellefteå stadsfullmäktiges ordförande Viktor Lindfors i sitt "stadshustal" på fullmäktiges julsupé i går. Han gav i detta sammanhang en eloge åt stadens lokaliseringsråd och lovordade bl. a. dess utåtriktade aktioner samt arbetet för en Industriell servicecentral (som ÖN-centralen nu heter). Vidare talade han varmt för en storkommun i norra länsdelen.

— Skellefteåregionen upplever just nu en stark expansion inom näringslivet, framhöll hr Lindfors och nämnde Foco-verkstan som redan är mogen för utbyggnad, industrihusen på Hedensbyn för bl. a. Värmeekonomi, Ursvikens mekaniskas expansion, Alimaks o. Skegås utvecklingsplaner samt plastkarosfabriken. För de närmaste åren kan motses ytterligare 600—800 arbetstillfällen hos redan befintliga företag, och så kommer nyetableringarna därtill.

Här nämnde tal. telegrafverkstan som ska sysselsätta ett par hundra personer: "— Jag hoppas att planerna ska kunna förverkligas utan dröjsmål".

För servicecentralen har hoppigivande samarbete etablerats med företagarföreningen, AC-Mekano, Snickericentralen, Sägverksintressenters AB och en rad andra bransch- och näringslivorgan.

— Regionen bör gå en ljus framtid till mötes — men endast om vi är beredda fördjupa samarbetet och gemensamt axla ansvaret för utvecklingen, sade hr Lindfors. Med detta fördjupande samarbete avsåg han inriktningen på en storkommun "som kommer att aktualiseras förr eller senare". Han hoppades att då ingen här i staden skall resa hinder. Om inte de människor som friställs i regionens ytterområden ska tvingas flytta till andra områden, ofta sydliga, så måste vi, sade hr Lindfors, se realistiskt på utvecklingen och de krav denna ställer. Det enda gångbara är att sikta mot gemensam kommun och till dess etablera intimt samarbete.

Hård satsning

Staden har satsat hårt de senare åren för att stå beredd för något som vi trots skulle komma, fortsatte hr Lindfors och nämnde sedan något av det som väntar:

— Vi måste bl. a. skaffa fram ytterligare industrimark — både i Sävenäs och Hedensbyn. Vi bör snabbare än tidigare och kanske med ännu större vyer inköpa mark

och planera bebyggelse av skiftande karaktär. Vi behöver säkert öka takten när det gäller att få fram gator, vägar och övriga kommunikationer. Påtryckningarna om att E 4 snabbt ställs i ordning inom staden måste intensifieras liksom även snabbleden till Skelleftehamn.

För den industriella utvecklingen är det av största vikt att bron över Sundgrundet med det snaraste kommer till stånd. Bron skulle starkt främja den goda industrimiljön både i staden och i Bureå liksom i hela området. Jag har den uppfattningen att en bro blir den första investeringen i blivande industrier av något större format. Staden och bygden måste komplettera sin redan nu goda skolstandard.

Med det näringsliv vi redan i dag

Hr Lindfors blev 60-årshyllad

Fullmäktigeordföranden Viktor Lindfors, som fyllt 60 år i höst men då vistades i Amerika, blev på stadens julsupé föremål för kommunala hyllningar genom vice ordföranden Sigröd Nygren som överlämnade en gouache av Sture Meijer samt adress och penningssumma. Hon hälsade även fru Lindfors välkommen till staden, och för makarna utbragtes ett kraftigt leve.

— Och jag som for till Amerika för att undfly hyllningsarna! sade jubilaren.

kan uppvisa bör målsättningen vara teknisk högskola. Tekniskt bibliotek och olika former av företagarutbildning är också exempel på arbetsuppgifter för kommunalmän, förtroendevalda och tjänstemän.

-- Vi måste på alla områden göra oss beredda så att vi kan fånga upp vinden när den nu antligen på allvar har vänt sig, hette det till slut.

Viktor Lindfors vid stadsfullmäktiges avslutningsmiddag å Stadshotellet den 13/12 1966

Mina damer och herrar.

Vi står nu vid slutet av en fyraårig mandatperiod. Men där är inte vilken mandatperiod som helst som avvecklas. Ett helt kapitel i Skellefteå stads historia avslutas i kväll. Ett nytt blad vänds upp, och om det än så länge är oskrivet, så vet vi åtskilligt om innehållet.

Där finns rader som vittnar om förestående arbete för att få den nya sammanlagda stadens förvaltningsapparat att fungera. Vi bör räkna med vissa svårigheter under en inkörnings tid. Den operation vi genomfört har varit omfattande. Det är den största sammanläggning som skett i Sverige detta år. Det vore i sanning förvånande om inte den skulle medföra vissa inledande bekymmer.

Det är dock min förvissning, att den långsiktiga målsättningen vi vill nå med sammanläggningen skall förverkligas.

Sammanläggningen är en satsning för framtiden. Genom den får vi möjligheter till en översiktlig planering där vi kan göra de investeringar som kan vara erforderliga för näringslivets utveckling och till fromma för storkommunens medborgare.

Det kommer från dessa – med all rätt – att ställas ökade krav på en bättre samhällsservice till båtnad för både näringsliv och enskilda medborgare. De kraven måste vi möta – och skall möta – för att även fortsätta vis kunna följ upp bl. a den industriella expansionen som vi under de senaste åren upplevt.

Den fyraåriga period vi nu lämnar bakom oss har varit historisk. En svit av år med dramatiska inslag. Vi inledde den under starkt tryck från presenterade befolkningsprognoser vilka talade om kräftgång från bygden. Men denna utveckling förändrades ganska fort.

En inte minst verksam bidragande orsak till detta har den statliga lokaliseringspolitiken varit. Våra företagare har på ett strålande sätt – det saknar motsvarighet i landet – gripit de möjligheter som erbjudits.

För fyra år sedan talade många i den här staden i pessimistiska ordalag om framtiden – vissa frågetecken finns fortfarande kvar – men i dag pekar man i hela landet på Skellefteå som ett efterföljansvärt exempel på industriell expansion och på kommunens framsynta satsning på att skapa en god industrimiljö.

Det viktigaste som skett i denna anda är EXPOLARIS. Denna idé som lanserades och förverkligades inom lokaliseringsrådet står i dag helt klar – inte som

en kommunal enhet utan som ett regionalt instrument. Det var dit som den ursprungliga idén syftade.

Flera andra betydelsefulla insatser skulle kunna nämnas men jag vill i stället uppehålla mig kring de bärande idéer som legat – och fortfarande ligger – under dessa djärva satsningar. Den gemensamma nämnan för dem alla har varit samverkan.

Vi har konsekvent försökt animera till samverkan mellan företag, mellan branscher, mellan kommuner och näringsliv och mellan kommuner ifråga om turism och andra gemensamma angelägenheter. Samlade resurser har alltid gett – och ger även i detta fall – större effekt än splittring.

Orden om samverkan har inte förlorat sin inneboende kraft därför att fem kommuner blir en vid årsskiftet. Tvärtom måste vi alla – både förtroendemän och tjänstemän – inom den vidgade staden, aktivt arbeta med devisen samverkan för ögonen. Samverkan måste även i fortsättningen vara en levande realitet för oss.

Vi har lagt en god grund. Var och en må se till att – och hur det byggs – på den grunden. I det arbetet behövs vi alla, vare sig vi bor i glesbygden, i någon av tätorterna eller i centrum.

Slutligen får vi – när vi talar om samverkan – inte glömma bort att den är minst lika viktig inåt som utåt. Skall vi lyckas att finna vägen till högsta möjliga effektivitet, då måste det ske via ett förtroendefullt samarbete. Om däremot hederlighet och rättvisa åsidosätts kan vi vara säkra på att misslyckas.

Härvid bör inte glömmas bort att nyckeln till arbetsglädje och framgång ligger i ett förtroendefullt samarbete. Får detta bli – inte endast tomt prat – då tror jag att vi utan vidare kan hoppas på lojalitet från alla.

För mig personligen har det varit stimulerande och berikande att under dessa fyra händelserika år, ha fått sitta som ordförande i den församling som styrt Skellefteå stads öden. Det är min varma förhoppning att den som tar vid efter mig för att sitta ordförande för en församling som skall styra en ännu större stad, kan räkna med inte bara intresse – för det vet jag alla besjållas av – utan också av en klar vilja till samverkan för en lyckosam utveckling.

När jag nu slutar mitt anförande vill jag göra det med ett leve. Men inte ett leve för något som försvinner utan för något som kommer, för Skellefteå vidgade stad. Den leve ...

Viktor Lindfors vid festligheterna för kommunsammanläggningen den 31/12 1966

Herr Landshövding, ärade åhörare.

Vi närmar oss timplaget för en historisk händelse, nämligen återföreningen av fem kommuner som under varierande tid levat åtskilda,

För åtskilliga år sedan har de fem kommuner som nu ska förenas, hört samman. Att man då – en efter en – lösgjordes från moderförsamlingen, kan säkert både försvaras och förklaras på olika sätt. De vidtagna åtgärderna voro säkert nödvändiga pga. de förhållanden som då var rådande.

Även om det skulle vara intressant att fördjupa sig i den problematik som dåtidens kommunalmän hade att brottas med, får vi dock av tidsnöd avstå därifrån. Troligt är emellertid att man menade att med en genomförd decentralisering bl.a. bättre kunna finna vägen till större effektivitet.

I vår tid – vilken av många betraktas som upp- och nedvänd – går utvecklingen åt rakt motsatt håll. Nu anser man att en centralisering till större enheter är en av de viktigaste betingelserna för att nå fram till större effektivitet och en gynnsammare utveckling för hela vår region,

Dessa motsatsförhållanden behöver ingalunda innebära att man i någotdera fallet handlat fel. Tvärtom bör man uppfatta dessa händelser i vår bygds utveckling som ett allvarligt försök att, i ett föränderligt samhälle, anpassa sig till skeendet för att kunna hänga med i utvecklingen.

Ute i kommunerna har det rått – och råder väl fortfarande, delade meningar vad gäller för- eller nackdelar

med sammanslagningen. Diskussionens vågor har tidvis gått höga och det har hela tiden funnits talesmän både för och emot. Det rådde ända in i det sista storovisshet om vilkens vilja som skulle bli rådande.

Alla bör vi glädjas över att få leva i ett samhälle där vi fritt får diskutera och påverka utvecklingen inom samhällslivet. Men nu, om en stund när de fem blivit ett då skall stridsyxan i dessa känsliga frågor begravas.

Från och med tolvslaget bör vi alla stå beredda att sida vid sida arbeta för att göra StorSkellefteå till en stad där alla, vare sig de bor uti i de många småbyarna, tätorterna eller centralorten, kan känna sig som likvärdiga och lyckliga medborgare.

Om vi alla möter det nya året – med alla dess frågetecken – med dessa föresatser, då tror jag att vi vågar se framåt med tillförsikt.

Herr Landshövding,

I egenskap av delegerades ordförande ber jag att till Eder få överlämna de fem kommunerna Skellefteå stad, Skellefteå landsförsamling, Byske, Jörn och Bureå kommuner att av Er sammanföras till en enhet.

OBS! Ovanstående var mitt sista framträdande som stadsfullmäktiges ordförande. På annan plats återfinnes en intervju som Norra Västerbotten gjorde vid min avgång ur fullmäktige 1970. På samma plats återfinnes en intervju som Västerbottens Folkblad hade med mig när jag avgick som sociala centralnämndens ordförande 1973.

Människor i helg och vardag

Under min barndoms- och ungdomstid var det ett otvunget umgänge grannar och människor emellan. På vinterkvällarna i synnerhet när det föll sig svårt att hålla på med arbete utomhus, ja även inomhus under fotogenlampans tid, så fördrevs tiden med att få besök av grannar eller också att göra besök hos grannar,

När dessa sammanträffanden skedde medan jag var barn och hade ett barns livliga fantasi var det särdeles intressant och spännande att lyssna på allt som berättades om spöken, oknytt, möten med vittra, bäraren och mystiska händelser vid körning i mörker över kågeskogen osv.

Jag har i livligt minne en granne som ofta kom på besök. Han liknade som jag föreställer mig patriarken Abraham med långt yvigt skägg. Hans namn var Lars Nyström. Han hade en livfull fantasi och kunde sitta till sent på kvällarna och berätta kusliga saker.

John och jag låg alltid i samma säng liksom att vi satt i samma bänk i skolan. Mellan oss var det en ständig strid om vem som skulle ligga innanför mot väggen. Vi var så mörkrädda ibland att om vi under natten fått behov att besöka hemlighuset nere på gården skulle vi säkert hellre gjort våra behov i kalsongerna.

Den tiden trodde nästan alla människor på mystiska saker och händelser. Man frågar sig om inte människorna förr i tiden, långt före den tidsperiod som här behandlas, levde mera i omedelbar närhet med andevärldens mysterium. Jag tänker inte då på berättelser som i verkligheten kunde finna sin förklaring.

Vår far berättade sällan om mystiska saker men jag tror att han trodde på dem. En enda gång fick jag honom att berätta att han trodde sig ha haft ett möte med ett vittra. Han var ute och sökte efter sin häst som sprungit bort från betet och på den s.k. Markvägen vid storänget mötte han en mansperson. Vädret var vackert, mannen kom från motsatta hållet så pappa frågade om han sett någon häst på eller vid vägen, på sin färd. Mannen svarade ja och beskrev platsen varefter han sa, ”nu måste jag skynda mig ty åsken är min död”.

Pappa fortsatte några meter men så tänkte han att detta var ju underligt om åsken skulle bli hans död. Solen sken ju. Så han vände sig om för att beskåda mannen men då var han spårlöst försvunnen. Hästen hittades på utpekad plats och det kom åska och ett skyfallsliknande regn som tvingade far att under ett par timmar ta skydd under en lummig gran. Han hade en obehaglig känsla efteråt.

En annan händelse hade också satt myror i huvudet på far. Sent en mörk vinterkväll befann han sig på resa

med häst över Kågeskogen och plötsligt stannade hästen och det var omöjligt att få honom framåt. Först när far gått fram till hästens huvud och lugnat ner honom kunde färden fortsätta. En sådan sak kan ju ha sin förklaring i att hästen hörde något prasslande ljud som skrämde honom. Kanske ett papper eller något liknande.

Den här ovan omnämnda Lars Nyström hade flera söner och döttrar. Fyra av sönerna förblev gammelungkarlar i hela sitt liv. Detta berodde inte på att de som andra inte någon gång känt trånad efter det motsatta könet, utan endast därpå att de vant sig så mycket med varandra att de kunde inte slita sig loss från brödragemenskapen och fly in i äktenskapets lugna eller stormiga och ovissa hamn.

Dessa besökte oss också varannan afton. Först kom en, sedan kon de tre andra ungefär 100 meter mellan varandra. Var det kallt så de var tvungna dra ner vintermössan under vägen, så fick den sitta så under hela tiden besöket varade.

Lantmäteriet i Kåge som varade i ca 50 år var ett stående samtalsämne vid dessa visiter. Många lustiga episoder inträffade vid sådana tillfällen. När lantmätaren fullgjort sitt verk och förklarade det laga skiftet avslutat kallade han tillsamman skatteägarna och visade upp vart var och en hade fått sina skiften.

Det blev ett stormigt möte och varje skatteägare skulle då få tillfälle att ange sitt missnöje. Då Lars Anton Nyström uppropades (han hade endast fått myrmark) så anförde han att ”jag är ingen jägare”, lantmätaren sa då till sin sekreterare: ”skriv i protokollet att Lars Anton Nyström är ingen jägare.” En annan vid namn Gottfrid Markgren angav som klagomål ”att han kommit bakom flöten”, o.s.v.

Far hade fått sina inägor precis som han önskade och detsamma gällde Frans. Men när skogsskiftet uppvisades och far fick veta att han skulle lösa in skog för 8000 kronor, då trodde jag att han skulle förlora förståndet.

Saken var den att far haft för litet skogsmark tidigare och fick nu den ytvidd som tillkom honom enligt skatt. Sammalunda så hade han tidigare haft för mycket odlad mark och fick ersättning för den mark han förlorade.

Den här aftonen kunde jag ha köpt fars hemman för 8000 kronor, men så småningom kunde jag övertyga honom om att det fanns mera skog än för denna summa på det nya skogsskiftet.

Det visade sig också sedan att Sävenäs AB gjorde en gallringsstämpling på skiftet för detta belopp och far

behövde inte ens gå dit och titta på. Dessutom hade han fått mycket bättre skogsmark än han hade förelaga skiftet.

Bönderna som före skiftesindelningen var koncentrerade i byns centrum och då kunde ha upp till åtta utskiften och nu blev utflyttade ca 2 km därifrån tyckte sig bli missgynnade och detta var ju förståeligt. Fördelarna med att få enskiften dämpade dock missnöjet så småningom. I dag har emellertid nästan alla dessa försålt sin jord till sådana som bott i inlandet och inte tidigare varit bortskämda med någon central bostadsort.

På tal om bortskämda människor erinrar jag mig just nu en sann berättelse som jag hörde i Jörn en gång för många år sedan. Dåvarande fattigvårdsstyrelsens ordförande Tillgren från Jörn (man titulerades så på den tiden) hade företagit en resa till Arvidsjaur. När han reste tillbaka till Jörn så steg det på tåget en man som skulle till Garnisonssjukhuset i Boden för att opereras. De som följde mannen till tåget bad Tillgren att han skulle hjälpa den sjuke vid byte av tåg i Jörn.

Under resan frågade Tillgren var han bodde och det visade sig då att han bodde långt ute i ödemarken i Arvidsjaurns socken. På en fråga hur det var med vägar där han bodde svarade han att sådana inte fanns, – men fortsatte han, det är inte så farligt nu sedan grannen fått telefon. Hur nära är grannen frågade Tillgren. Tre mil blev svaret!

När man hör sådant känner man skammens rodnad. Vi som tycker att det är besvärligt ibland att gå fram till telefonen och svara när det ringer.

När spanska sjukan grasserade som värst i Arvidsjaurns socken så hittade man hela familjer på 8 - 10 personer döda. De hade insjuknat samtidigt och ingen orkade påkalla hjälp eller läkare.

I gången tid var sammanhållningen god grannar emellan. Jag minns när far hade utgifter som skulle avklarar så gick han till grannarna för tillfälliga lån. Mest var det Petter Fahlgren eller Janne Brännström som tillfrågades. Det blev aldrig nej utan endast, – hur mycket behöver du?

Men det fanns också oärligt folk på den tiden. En gång under mina barnår fick far krav på 4,000 kronor från en herre i Skellefteå. Far hade haft lånat hos honom men funnit det fördelaktigt att placera lånet i Sparbanken. Samma dag som omplaceringen skedde så utbetalades summan till fordringsägaren.

Efter några månader fick far krav på det redan betalade beloppet. Mor och far reste till länsman som då hette Sundelin. När de kom hem stod mor vid spisen och värmde sig. Hon grät förtvivlat, (det var ytterst ovanligt att se henne gråta). Då sa någon, mamma, varför gråter du?

Då berättade hon alltsamman för oss fem barn som

var hemma. Far hade i god tro inte tagit kvitto på betalningen av skulden. Länsmannen som var en bra man hade lovat att han skulle göra allt för att få mannen att erkänna att han mottagit pengarna.

Vad mamma sa på vår fråga varför hon grät och när hon slutligen förberedde oss på att vi kanske skulle tvingas lämna ifrån oss allt och bli hemlösa, då grät jag och de förtvivlade dragen i mors ansikte har så etsat sig in i mitt medvetande så det går aldrig bort.

Efter någon dag kom ett meddelande från länsmannen att han fått fordringsägaren att vidgå att han vid noggrann eftertanke kunde erinra sig att han erhållit pengarna. Kvittot var bifogat. Den dagen blev det jubel i familjen.

När man som liten dagligen fick vara vittne till den hårda kampen för tillvaron människorna då hade, så frågar man sig, hur orkade dom?

Jag minns hur ofta jag vaknade på nätterna vid tvåtuden och mor satt och stoppade strumpor och lappade kläder. Ibland när besökare i hemmet gick hem på kvällen var mor och far så trötta att de formligen stöper i sin bädd.

Husandakterna var viktiga. Varje morgon förrän far gick ut till ladugården så tog mor fram Rosenius dagbetraktelse och läste ordet för dagen och därefter bön ur Edens bönbok.

Far var inte då troende kristen men han hade respekt för allt som rörde det religiösa livet. Han satte sig alltid ned och knäppte sina händer under andaktsstunderna.

På söndagarna skulle allt vara undanstökat före högmässan. Klockan 11.00, då visste vi alla att då skulle vi andäktigt sitta på våra platser och lyssna på en predikan av Luther eller Hammarsten. Predikningarna tyckte vi voro fruktansvärt långa, åtminstone de av Luther.

Det fanns ett original i Kåge, vars namn var Oskar Lindkvist. En person känd av alla i många kommuner (han var nämligen gårdfarihandlare). Han gick ofta mellan gårdarna och fick i regel mat, för alla visste att han i regel var uthungrad när han kom på besök.

En söndag kom han till oss just vid högmässotid och mamma sa till honom att bara han läste predikan så skulle han få äta köttsoffa med oss efteråt. Han hade kraftig röst och läste bra men predikan var lång och av Luther.

Det syntes att han var nästan förtvivlad över att inte predikan tog slut någon gång så att han skulle få sin köttsoffa. En granne som satt hos oss följde efter mor när hon i ett ärende var tvungen ut i förstugan (hon höll ju på med förberedelserna för middagen under predikan) och han frågade mor om hon inte märkt att Oskar hoppade över flera blad ibland. Det hade inte mor.

När Oskar till sist läste ett högljutt amen, då sa mamma att han läste bra men hon var ledsen över att han inte hade större respekt för Guds ord än att han hoppade över flera sidor under läsningen. Då sa Oskar: ”Märkte Du det, jag var så hungrig att jag tyckte att det tog för lång tid”.

Mamma såg fundersam ut och sa att jag vet inte om du skall få någon köttsoffa nu. Förtvivlan speglades i Oskars ansikte och mamma menade bara att skrämman honom. Han fick sin mat och han åt så mycket så att vi övriga höll på att bli utan mat.

Ibland då Oskar fick mat så gick han ut och spydde under måltiden för att han skulle rymma mera och kunna fortsätta. Oskar var kär i min syster Hanna och hon skojade med honom ibland och han började få lust, eller vågade att omfamna henne.

Men då en gång så sade Hanna till honom att det var trevligt att han ville ta kring henne men hon ville att han skulle vara försiktig för hon hade varit till doktorn och fått beskedet att hon hade förtätning på ena lungan. Detta var sant men det var inte fråga om någon tuberkulos.

Oskar blev i alla fall mäkta skärrad och tog sin mössa och försvann ut i friska luften, hostade, och spottade och skakade sin kavaj. Därefter fortsatte han till en granne och tvättade sig i flera vatten. Sedan dröjde det åtminstone ett år innan han visade sig.

Hur trångt om utrymme vi än hade det i hemmet, så kunde mor inte avvisa vägvandrare som kom in på kvällen och ville ha en plats att ligga på över natten. Hon bäddade för besökaren i spiselvrån, någon annan plats var inte ledig. Vem skulle i dag vara så barmhärtig?

På 1800-talet och ända fram till 1920-talet hölls det marknader där handel med alla slag av varor kunde förekomma. Vid dessa tillfällen gick det livligt tillväga. Där såldes hembränt och där kunde det förekomma stora slagsmål där byalag stod mot byalag. (Man kallade det byalag även om det endast gällde några invecklade i drabbningen som var ifrån olika byar)

Far som var känd som en av de främsta i brottningsvar i yngre dagar ibland inblandad i dessa fejder. Far, berättas det, var inte någon anstiftare i dessa bråk, men när slagskämparna från hans hembygd var inbegripna i dessa fejder och började komma i underläge så sökte man igen vår far som då kom och återställde jämvikten.

Det lär endast ha funnits en enda som ansågs kunna stå i samma klass som far och denne lär vid en marknad i Skellefteå ha utmanat allmänheten i en brottningsmatch med följande generösa erbjudande: ”att den som i brottningen kunde slå honom skulle få hans hemman och den som i travtävlingen mellan hästar

kunde slå hans häst skulle få densamma”.

Efter en stunds lyssnande lär far ha gått fram till honom och sagt att han var beredd att gå i närkamp med honom. De hade då tagit varandra i kragen och när startsignal gick för brottningsbörjan så ryckte båda till så hårt samtidigt att de hamnade i knästående ställning mot varandra och ingen kunde rubba den andres ställning. Till slut enades de om att ta varandra i handen på att de aldrig mera skulle försöka sig på att besegra varandra.

I min gröna ungdom brukade jag som alla unga då besöka kyrkhelgerna i Skellefteå kyrkstad. Men aldrig i frieriärenden utan endast för att se på saftiga slagsmål, En böndagshelg fick jag vara med om en drabbning som endast kan ha sin motsvarighet i vilda västernfilmer.

Det var några män från Ostvik som var på jakt efter en man vid namn Hugo Bergmark från Norrböle i Skellefteå (sjöman till yrket). De ville spöa honom utan att ha någon anledning till det. Slutligen tröttnade Bergmark och frågade oss om vi skulle blanda oss i leken om han försvarade sig. Vi sa nej, slå till genast.

En sådan slagskämpe har jag aldrig sett varken förr eller senare. Han slog med vänster hand och inom två minuter låg alla fem i backen. Nattens trevnad var räddad för mig den gången,

I Kåge fanns en krutgumma som vi allmänt kallade "Suntan". Hennes namn var Sundkvist och hon var syster till Konrad, Algot och Adolf Holmkvist. Då kommer säkert ni alla ihåg vem det är.

Hon befann sig på en marknad i Burträsk en gång och fick bud från Skellefteå tuberkulosavdelning att hennes son Ivan låg döende och att hon skulle komma om hon önskade träffa honom i livet.

Det var inte bra ordnat med kommunikationerna omkring år 1920, men till slut så fick hon i höstmörker, åska, regn och rusk åka med hästskjuts till Skellefteå dit hon anlände kl. 11.00 på kvällen. Då hon kom fram till lasarettets TBC-avdelning, där hennes son låg, var alla dörrar låsta. Ringledningen samt belysningen fungerade inte på grund av det oväder som då rådde.

Gumman började vandring runt sjukhuset för att undersöka om något fönster stod öppet. Till sin glädje hittade hon ett källarfönster som stod på glänt. Där kröp hon in och eftersom det var svart som i en säck så tog hon fram en tändsticka för att börja orientera sig och då upptäckte hon att hon hamnat i likboden.

Hon undersökte då om någon av de döda var hennes son Ivan. När detta inte var fallet så tog hon sig ur rummet och upp i avdelningen. Där gick hon sedan famlande i mörkret men till slut kom en varelse som sedan visade sig vara en sjuksköterska och bar på en ficklampa.

Denna blev förstås dödsförskräckt och trodde att det spökade. Hon kom till sist in till Ivans rum och det första hon då sa var: ”lever du? jag har sökt dig i likborden för jag trodde att du var död”.

Hon var en gumma med krut i. När hon var över 80 år kom hon på idén att besöka två söner som bodde på västkusten i USA. Hon tog flyget först till New York och sedan vidare till Kalifornien.

När hon kom tillbaka så landade flyget i Göteborg. Hon ville då roa sig på kvällen och for då till nöjesplatsen Liseberg. Hon berättade sedan att resan och flyget till och från USA var småsaker emot att åka berg och dalbana på Liseberg.

Många historier om olika människor finns att berätta, men denna historik får inte bli så långdragen så att ni inte orkar läsa den.

Den kristna trons betydelse förr och nu

Mer än en gång har jag under min ungdomstid frågat mig hur människorna orkade med sitt arbetstyngda liv. Bara slit och släp, barnskrik och aldrig någon ledighet. Detta kan man med ännu större skäl fråga sig i dag när allting är så ombonat och fyllt av bekvämligheter och ändå är folk så trötta.

Allt gjordes i hemmet, det bakades och allt i grövre tyger och garn samt övrigt material tillverkades i hemmet. Tvätten utfördes i ladugården och sköljning av tvätt skedde vintertid ute på älvens is. Manglingen av tvätt skedde i kalla mangelbodas. Allt skulle vara självhushåll i nästan minsta detalj.

De som fått uppleva gången tid och nutiden ser skillnaden. Ibland blir man ledsen när man ser hur bortklemade vi nutidsmänniskor är. Vi blir aldrig nöjda över tillvaron, nu när allt är modernt, serverat och klart. Fattas något så finns det pengar att köpa för. Saknas dessa är det socialvård som man har att lita till o.s.v.

Jag fann ut att det som bar människorna då var en levande tro på en levande Gud. Aldrig skulle mor orkat sitt strävsamma liv om hon inte haft en tro och ett hopp som höll henne uppe.

Under min sjukdomstid vid och efter min värnplikt vistades jag mycket i hemmet och upptäckte då att vad som bekymrade mor mest det var detta att hon kände sig syndfull och så ofullkomlig i sin uppgift som mor och som fostrare. Dessutom tyckte hon sig vara ett dåligt föredöme för sina barn som hon dragit hit till världen.

Hon kom ofta in i svåra anfäktelser där hon kände sig ha förlorat all kontakt med Gud. Då suckade hon ofta, ”O arma människa vem skall lösa mig från denna syndens och dödens kropp.”

Ofta hörde jag på henne i smyg när hon stod på knä vid kakelugnen och tände en brasa att hon ropade i förtvivlan till Gud om ett tecken på att hon hörde Gud till. Sådana gånger kom denna psalmvers i mina tankar:

O, vilka under helgonen äro,
äro så saliga, sucka så tungt,
äro så höga, se det så föga,
äro i borgen men sällan ha lugnt.

Vandra i tron, se Honom icke
detta är regel det bliver därvid,
korta minuter känsla åtnjuter
vad vi i sanning dock äga alltid ...

Om jag skulle ha möjlighet att utnämna ett helgon på denna jord så skulle det utan någon som helst tvekan bli vår mor!

När dessa anfäktelser ansatte henne så sökte hon sig till trossyskon och då vände hon sig främst till tant Lova Vallin. Ofta kunde hon lösgöra henne liksom att mor en annan gång fick vara tant Lova till hjälp. Då hon blivit befriad sjöng hon ofta.

Jag är så glad att nu kunna sjunga
om vännen Jesus med lossad tunga,
i sången säga hur Han är god
som löst mig har med sitt dyra blod.

Jag har förlossning igenom bladet
Guds löfte har jag bestämt i ordet
att Han har köpt mig sådan jag är
och evig kärlek han till mig bär.

Ej under då att jag nu vill sjunga
om vännen Jesus med lossad tunga
och börja litet att sjunga här
till dess jag evigt får vara där ...

Då jublade hon och lilla Viktor hörde på med tårfylld blick!

När det var extra mörkt för henne då brukade hon ha ett samtal med en på andens område rikt utrustad person, Christoffer Vikman. Han hade en enastående förmåga att lösgöra människor i tvivel och svårigheter. Han blev ofta till stor hjälp.

Men just detta att alltid vilja ha sin sak uppgjord och

klar med Gud berodde ju främst på att all glädje stod i ett kristet hopp om att en dag skulle alla mödor bli slut och då väntade ett liv i lovsång och glädje.

Jag har i ovanstående berättat hur livsviktigt det var för människorna i svunnen tid att ha något att hålla sig till som kunde lyfta dem från den grå vardagen till högre rymder. I sitt trosliv hämtade många sin inspiration och kraft att fortsätta vidare.

Det fanns dock andra som inte sökte sig ur livets svårigheter och tristess via en kristen tro, Många, ja alltför många använde sprit för att få en inre lyftning. Även om dessa efteråt kände leda och otillfredsställelse så återvände man ändå till det invanda hjälpmedlet för att för någon timma eller dag inbilla sig att livet var en lek.

Det konsumerades mycket sprit förr och man har en viss förståelse för detta i deras situation. Men hur det än dracks vid veckosluten och storhelgerna så skötte man sina arbetsuppgifter när veckan kom. Alla som hade lyckats få en anställning utanför hemmet visste alltför väl att han måste sköta sitt arbete om man ville behålla det.

Den tiden fanns ingen ordnad socialvård som man

kunde anlita när svårigheter infunnet sig.

Egentligen skulle vi människor av i dag inte behöva stimulantia för att klara livets svårigheter.

Jämfört med en gången tid lever vi, mänskligt sett, bekymmersfria. Titta ut kring Din omgivning och titta ut över hela vår värld, är vi lyckligare i dag än man var tidigare? Nu tillgrips inte endast sprit utan än värre gifter måste till för att fly verkligheten.

Förr svetsades äktenskapen samman av en kamp för uppehållet. Det fanns någonting hemvävt och stabilt i sammanhållningen trots umbäranden och fattigdom.

Har välståndet gjort oss lyckliga?

Har inte välståndsmedaljen en baksida?

Är det inte i själva verket så att nu tycks alla ha det så bra att man inte behöver räkna med högre makters hjälp. Att göra det anses ofta för naivt och efterblivet.

Jag är säker på att Ni syskon hörde mamma ofta citera denna vers:

Glädje utan Gud ej finnes
utan Gud ej finnes frid
tom den lycka är som vinnes
om man glömmer Gud därvid ...

Kyrkoliv i Skellefteå Landsförsamling

Innan ditt rike blev kartlagt - Nils Ferlin

Det var bara tokar och dårar
som lyssnade på dej först.

Det var slavar och skökor och ogärningsmän,
men då var ditt rike störst.

Det var bara enkla själar
och själar på undantag.
Sen byggdes det katedraler
och kyrkor av alla slag.

Och påvar kom det och präster
som tvistade om vart ord
du fällt på din korta vandring
på denna bullrande jord.

Men tokar var det och dårar
som lyssnade på dej först.
Det var innan ditt rike blev kartlagt
och då var ditt rike störst.

Porträtt av kyrkan - Bo Setterlind

En gång var Kyrkan en fattig snickarhustru, som kom till människorna, därför att hon älskade dem. Hon var mycket enkel, klädd som en kvinna av folket, och hennes ansikte strålade av en inneboende glädje, som hon ville dela med sig av, glädjen över att Gud utgav Sönnen, på det att var och en, som trodde på Honom, inte skulle förgås.

Nu har hon glömt sitt ursprung, och eftersom hon skämdes över det, över sitt rena ansikte, som inte var tillräckligt tidsenligt, började hon måla sig och uppträda som en världsdam – i tron att det skulle göra starkare intryck på människorna.

Men människorna såg, att hon mera tänkte på sig själv och att hon i själva verket redan hade glömt dem. Nu börjar hon själv märka, att hennes make up är föråldrad, och i sin ensamhet tänker hon allt oftare, att hon skulle ge allt hon äger för att få tillbaka det tidlösa ansiktet, – sig själv.

Men det är försent. Kosmetikan har redan förstört det, som en gång fanns. Under den konstlade masken döljer sig ett ansikte, som inte ens hon själv vill kännas vid. Den självsäkra världsdamen skulle gärna vilja återgå till sin ursprungliga tillvaro som snickarhustru, då hon alltjämt var naturlig och hade kontakt med de människor som inte ser till det yttre.

Men det är försent. Gud har börjat se sig om efter en ersättare.

Fädernas Kyrka

När det gäller vår kyrka i hembygden är inte tongångarna så pessimistiska som framgår av de inledande dikterna av två av Sveriges främsta skaldar,

Här är det religiösa livet lett av både stats- och frikyrkor mycket livligt men i vissa avseenden så är det tänkbart att det ligger viss sanning i deras diktning.

När jag tar som rubrik ”Fädernas kyrka! så tänkte jag inte på Kåge kyrka utan jag vill att vi skall påminna oss den kyrka där vår far och mor inte är begravda. Det känner vi till att det är Kåge. Nej, jag tänker på den kyrka där våra fäder under flera generationer haft sitt andliga hem och där de ligger begravda.

I Skellefteå landsförsamlingskyrka har samtliga syskon konfirmerats.

Enligt bifogade broschyr över Skellefteå landsförsamlingskyrka så kan Ni syskon följa kyrkans utveckling från år 1324. I den kan Ni se avbildade alla dyrgripar som finns i kyrkorummet. Jag kommer därför inte att gå in i detaljer om kyrkans utveckling.

Alla syskon kommer att få denna broschyr och jag vädjar till var och en att förvara denna tillsammans med övrig historik som samtidigt sänds till Er.

Skellefteå landsförsamling sträckte sig i gången tid från kusten och inåt landet så långt som det fanns någon bebyggelse. Från Lövånger i söder till Norrbottens länsgräns. Detta innebär att Jörn, Norsjö, Burträsk, Bure, Byske, Skellefteå stad och Skelleftehamns kyrkoförsamling var en enhet; likaså Kågedalen.

Långt tillbaka i tiden fanns ju kyrkoplikt. Vissa högtider skulle församlingsborna bevista kyrkan under flera dagar. Av, denna anledning kom kyrkstugorna (bonnstan) till. Människorna måste ju ha någonstans att bo. Det religiösa livet var starkt rotat i Skelleftebygden under gången tid och samma kan sägas om kyrkolivet i nutiden. Skellefteå landsförsamlings kyrka är till 90 % fullsatt varje helg. Liknande omdöme kan i stort sägas om de numera utbrutna kyrkoförsamlingarna.

Men inte alla besökte eller besöker kyrkan p.g.a. ett religiöst behov. Många kom i gången tid rent plikt-skyldigast och dessa förde i kyrkstaden ett ganska vilt leverne i dryckenskap, slagsmål mm.

Statskyrkan var under flera århundraden ensam om den andliga vården i Skellefteå men under 1800-talets väckelser som gick fram över bygden började friförsamlingar att växa fram.

Detta förde i släptåg många uppsplitande strider gällande tolkningen av Bibelns grundsanningar. Under årens lopp har man allt mera accepterat att människor i olika frågor kan ha skiljaktiga uppfattningar men ändå vandra mot samma mål.

Jag skall inte fördjupa mig i denna fråga alltför

mycket för det skulle föra allt för långt i min berättelse.

Under min tid som stadsfullmäktiges ordförande ombads jag ofta att i olika sammanhang, både kyrkliga och frikyrkliga samt profana (världsliga) sammanhang medverka med något anförande. Jag skall därför skriva av några sådana anföranden som kan ge Er en belysning (om än ofullständig) över den religiösa församlingsutvecklingen i bygden. Det jag tar med är endast glimtar men Ni kan säkert stryka under min känslomässiga beskrivning av speciellt Skellefteå landsförsamling.

Anförande i Skellefteå landsförsamlingshem Pingstdagen 17/5 1964

Meningen var att anförandet skulle hållits i kyrkstaden men regnet lade hinder i vägen. Trots regnet var lokalerna fullsatta. Eftersom jag tror att Ni syskon, alla känner ungefär på samma sätt som jag så tar jag med detta.

Ärade åhörare

Pingsten infaller alltid under en tid på året då det råder en febril brådska i naturens värld. Allt som under en lång vinter legat i dvala gömd under snö, is och tjäle väcks av solens strålar till liv för att leva en kort tid och för att ge liv.

Pingsttiden är knoppningens och förhoppningens tid. Naturen skall födas på nytt, de gamla slitna kläderna ska ersättas med nya i vårens och sommarens vackra färger.

Våren är tiden framför andra tider när vi människor känner hur vinterns mörker och tungsinne likt en islossning steg för steg släpper sitt grepp om själen. Då vår ande får lättare än annars att lyfta oss upp ur jordegruset och låta oss finna glädje och mening med tillvaron. Allt blir så vackert och allt är en gåva av livets ande.

När vi denna aftonstund har förmånen att samlas i Guds hus och dessutom i en traditionsbunden miljö där allt andas gammal kristen kultur, där Gudsfruktan och församlingsgemenskap hållits vid liv under generationer, då känner vi på ett förunderligt sätt gemenskapen med det förgångna.

Då anar vi hur verkligt litet steget är mellan andevärlden och oss. Vi liksom känner i luften som vi inandas suset av de tusen och åter tusenden som gått före oss och visat oss vägen vi bör gå. Då tänker vi även på alla de som kämpat den goda kampen och som bevarat tron intill slutet.

De flesta av Er har säkert i likhet med mig de mest bestående minnena just från den plats vi nu befinner oss och från fädernas kyrka i ordets vidaste bemärkelse landskyrkan samt de omgivande kyrkogårdarna.

Hit fick många av oss i tidiga barnår följa med våra

föräldrar och bo i kyrkstugekammare och lära oss att gå med på den upptrampade stigen till kyrkan. Här lades grunden till vår tro på kristendomens bärande och uppehållande kraft. Här fick vi den första kontakten med Gudsfruktan, troshunger och trosglädje.

Aldrig har jag hört så mycken syndakännedom av människor som enligt mitt sätt att se var helgon. För dem var en sak viktigare än allting annat, den nämligen, att äga visshet om att synden i ens liv var förlåten.

Aldrig någonsin har man hört en sådan jubelklang i rösten när lovsångerna sjöngs.

Det är så gott att om Jesus sjunga,
Hans godhet prisa hans lov förkunna.
I sången säga vad han är god
som mig har köpt med sitt dyra blod

Det var segerjubel i rösterna. Man hörde på sången att de som sjöng ägde en tro som bar dem över vindlande svårigheter. De levde i en tid som på intet, sätt präglades av den trygghet som vi barn av denna tid äger. Men de ägde något som var viktigare än jordisk trygghet, en tro som sträckte sig bortom tidens nöd.

Här har de flesta av oss konfirmerats. Här har vi fått lyssna till andens stormän, präster, predikanter. Här har många av oss tagit farväl av någon eller några av de käraste vi ägde på jorden.

Hit till kyrkogårdarna söker vi oss. Ibland inte alltid för att sörja eller begråta, utan kanske mera för att komma bort från jäktet och oron i tiden och få en stund av stillhet och eftertanke i en miljö, som visserligen vittnar om alltings förgänglighet, men där vi ändå får känna samhörigheten så levande och verklig med de som gått före oss, med de som hade samma kamp att kämpa som vi själva, mot det som är vrängt inom och utom oss, men som segrande gått genom därför att de hade insett sin egen hjälplöshet.

Vi äldre har så lätt att försjunka i misströstan när vi tycker oss se så mycket av ungdomsförvillelse, så mycket av otro. Men gör vi inte alltför ofta felaktiga slutsatser? Är ändå inte den övervägande delen av vår ungdom en förnämlig sådan. Ungdomen i allmänhet är inte dålig därför att det finns några raggare som har förmåga att föra oväsen. Jag tror att vi äger en ungdom som både kan och vill föra arvet från fäderna vidare.

Vårt svenska folk är inte Gudsförnekare därför att det finns några som frimodigt skriker ut sin otro.

Det finns, tack och lov, fortfarande ett överväldigande flertal människor som tror på en andens seger över förflackning och otro, Människor som hämtar sin inspiration från Gudslängtan som är nedlagd i deras egen själ.

Ett är dock säkert, kampen mellan det onda och goda är svår och har alltid varit svår, därför måste alla goda krafter hjälpas åt så att den andens pingstvind

som under århundranden vilat över vår bygd skall leva kvar.

Gör vi detta så skall livet fortsätta precis på samma sätt som när solen varje vår går fram över markerna och väcker liv i det som till synes är dött i naturens värld. Lika visst går anden segrande fram bland oss människor, väckande, manande och livgivande.

Som sol om våren stiger, i makt mot himlens höjd,
och all naturen viger, till livets nya fröjd,
I själens riken anden, går fram med vårens bud,
nu brista alla banden, nu skapar livets Gud

Tal hållit vid Frälsningsarméns i Skellefteå, invigning av sin nya lokal den 17/3 1962

Kommendör och fru Åhlberg, ärade församlade.

Skellefteå stad vill genom mig till Frälsningsarmén framföra stadens hjärtliga gratulationer till denna förnämliga lokal som nu invigts.

Låt mig genast deklarerera att det är en källa till glädje för stadsfullmäktigeförsamlingen att se med vilken livaktighet Frälsningsarmén och andra religiösa församlingar i staden tar sig an sin uppgift på skilda arbetsfält.

Det är även tillfredsställande se den goda ekumeniska anda som därvid är rådande.

Jag föreställer mig att något särskilt måste vara anledningen till detta. Normalt är väl förhållandet närmast sådant att man främst värnar om den egna församlingen.

Är det inte å, att församlingarna känner oro och ångslan för framtiden. Denna oro har blivit så stark och så verklig, åtminstone för de flesta, att småsinthet och avundsamhet får vika för glädjen över att något händer som kan bli till hjälp åt människor i andligt avseende. Då har det mindre betydelse om detta sker utanför den egna församlingen. Huvudsaken är att det sker något någonstans.

Detta kallas numera icke, självuppgivelse utan i stället självövertäring. För mig såsom lekman framträder detta förhållande som ett glädjande tidens tecken. En religiös samling för att lindra andlig och lekamlig nöd.

Personligen har jag många gånger undrat av vilken anledning vår stad, i jämförelse med många andra städer, så förskonats från ungdomens massförvillelse, och kommit fram till, att detta i mycket hög grad beror på de aktiva religiösa församlingarnas ungdomsverksamhet.

Med detta uttalande bortser jag ingalunda från den goda engagerande verksamhet för ungdomen som bedrivs av idrotts- och andra profana organisationer.

Om jag ytterligare skulle få utnyttja detta tillfälle, så skulle jag vilja säga så här: önskvärt vore om alla församlingar i vår stad hade något mera av Frälsningsarméns anda över sig. Att gå ut, bildligt talat, på gator

och gränder och bjuda människorna att komma. ”Kyrkan, (i dess vidaste bemärkelse) måste bäras ut till folket”.

Den tiden är för länge sedan förbi, när folket självklart kom till kyrkan. Vi behöver människor, som är beredda och villiga, att överallt i vårt samhälles funktioner, även i det politiska livet, ge ut sig i kristlig anda

Är det något vår tid behöver så är det ödmjuka beaktande kristna, som i stället för självmeditation inser nödvändigheten av självutgivelse. Som i sitt sätt att vara är en predikan utan att predika. Människor, som får oss att ana att: ”det finns något bortom bergen, bortom blommorna och sången”. Människor, som får oss att tro på något utöver det materiella och vardagliga.

Den dag våra församlingar och enskilda kristna, mera än nu, förstår andemeningen i Jesu liknelse där han talar om ”saltet som inte får mista sin sälta. Om ljuset som inte får sättas under skäppan utan på ljusstaken. Om surdegen som skall genomsyra hela degen”.

Märk, ”hela degen”. Den dagen skall det bli bråttom att utbygga församlingarnas lokaler, för att kunna ta emot andligt hjälpbehövande människor ... Detta t.o.m. i vår stad där församlingarna, till synes, står väl rustade på detta område.

Efter att ha fått tillfälle att avlägga detta personliga vittnesbörd, ber jag, att på stadens vägnar få tillönska Frälsningsarmén framgång i sitt arbete.

Därvid hoppas jag att denna lokal skall komma att fullt utnyttjas för sitt ändamål.

Kapten och fru Lundqvist, kårledare o.s.v. förvaltare av denna lokal, som ett litet minne från denna högtidsstund får jag från Skellefteå stad överlämna ett par ljusstakar.

Må denna lokal bli, liksom dessa, ljusbärande ...

Vid Frälsningsarméns 60-års jubileum den 6/3 1965

Jag minns mig nu när Frälsningsarmén besökte Käge ibland och höll till i grannskapet där vi bodde.

Mamma som eljest var mycket trogen sin fädernas kyrka brukade i alla händelser gå på, dessa möten och hon fann deras sång medryckande och deras förkunnelse brinnande och äkta. Anförandet går in i oförändrat skick.

Ärade församling

Sextio år är ingen lång tid sedd i andra perspektiv än de rent mänskliga. Ändå kan en sådan tidsrymd inrymma stora omvälvningar i både politiskt, social och religiöst tänkande.

På sextio år har inte endast samhället omdanats, människorna själva är underkastade förvandling och utveckling. Hur kan inte t ex värderingar förändras?

Sådant som man i ungdomen ansåg evigt oföränder-

ligt samt sådant som vi då ansåg vara höjden av klokhet och visdom, ja, t.o.m. mycket som man hade trott vara av högre makter inspirerat, rasade samman i livets prövningar.

I den oerhörda omdaningsprocessen som samhället genomgått under de sista 60 åren har Frälsningsarmén på ett mycket påtagligt sätt deltagit.

Frälsningsarmén drog sig inte undan när kallelsen kom att som sin speciella uppgift ta sig an människorna som levde på livets skuggsida.

Vad som sedan skett i samhället i socialvårdande hänseende har ingalunda gjort Frälsningsarmén mindre behövlig. Så länge vi lever i en värld full av skriande nöd, så kommer det att finnas plats för missionerande verksamhet kärleksgärningar och idealitet.

När Frälsningsarmén för 60 år sedan, med sång och musik gjorde sitt intåg i Skellefteå, väckte det hos bygdens befolkning berättigat uppseende. Många av de s.k. ”gammalkristna” med sin stillsamma fromhet ställde sig undrande inför armens framträdanden i dessa landamärer.

Det var så mycket som var nytt och ovanligt, predikostilen, rytmen i sångarna, kanske även deras sätt att klä sig. Allt detta bidrog till att sätta myror i huvudet på befolkningen.

Kanhända var det detta som frammanade en viss misstänksamhet som sedan smittade av sig hos ungdomen i bristande respekt mot Frälsningsarmén i dess verksamhet.

Det var ingen ovanlighet att berusade ungdomar besökte armens möten och där genom stampningar i golvet och annat oväsen sökte störa mötesfriden.

Från min konfirmationsläsning i Skellefteå landsförsamling 1919 har jag i livligt minne ett besök i dåvarande armelokalerna norr om parkbron i hörnet Stationsgatan Strandgatan. Lokalen var fullbesatt av i stort sett berusade ungdomar vilka betedde sig minst sagt ohysat.

Den positiva behållningen från besöket var minnet av med vilken kärlek och fördragsamhet befäl och soldater visade oroselementen. Den mera sansade publikens sympati för armen var inte att ta miste på, och hade fridstörarna menat att på detta sätt trötta ut armen så skulle det snart visa sig vara en felspekulering.

Allt efter som tiden gick övervanns också motståndet. Ingen kunde i längden motstå den kärlek och värme som utstrålade från ”eldens och blodets banerförare”.

Så småningom insåg befolkningen att det trots allt var samma evangelium som förkunnades, vad som skilde åt var enbart metodiken i förkunnelsen.

Man fann även i de taktfasta sångerna samma innehåll som i de gamla och långsamma sångerna som

sjöngs.

Det som först i början tedde sig bullersamt och stötande blev för de flesta med tiden det mest efterlängtrade, få kunde undgå att ryckas med i väckelse- och hemlandssångerna och likadant är förhållandet i dag.

Mest av allt har dock Frälsningsarmén gjort sig känd genom sin sociala hjälpverksamhet. Överallt där nöden varit som störst dit har armen med kärlekens vapen stormat in.

Även om Frälsningsarmén i Skellefteå, inte haft att

brottas med s.a.s. storstadsmässig nöd, så har säkerligen inte arbetsuppgifter saknats.

På Skellefteå stads vägnar framför jag ett varmt tack för alla Edra insatser på de olika områden Eder verksamhet omspant.

Staden tackar Er för att Ni kom för 60 år sedan, och för att Ni stannade. Ni önskas slutligen all möjlig lycka och framgång för kommande dagar.

Må Eder gärning berika vår kära stad och Eder själva.

Släktregister

Fars antavla

På hemmanet Storkåge nr 14 bodde enligt kyrkoboken 1861–1870 bonden Olof Andersson-Lindfors.

Olof Andersson-Lindfors föddes den 3 mars 1799 i Storkåge, Skellefteå landsförsamling. Han avled den 23 april 1864.

Hans hustrus namn var Anna Fredrika Andersdotter, från Gummark, Skellefteå lands församling. Född den 7 februari 1820, död den 14 juni 1902.

Ovan nämnda blev äkta makar 24 juni 1840. I sitt äktenskap fick de följande barn:

Lena (1841-01-01–1854-06-02)

Fredrika (1843-05-04–våren 1917)

Lovisa (1844-08-05–1909-12) g Larsen i Sydnorge och d i New York, USA

Karolina (1847-02-06–1932-09-09) g Nilsen i Sydnorge

Klara (1850-06-10–1868-10-15)

Olof (1847-10-13–1947-12-11)

Anna Helena (1860-04-01–1948-11)

Frans (1863-10-19–1880-09-26)

Av ovan nämnda har Karolina barn och barnbarn i både Norge och USA, Lovisa endast i USA.

Syskonen Olof och Anna Helena har flera barn och barnbarn samt barnbarnsbarn utspridda över hela USA och i Sverige.

Mors antavla

I Hedensbyn, Skellefteå, bodde fältjägare Mats Mattson-Rask, född i Lövånger 19/1 1830. Död ?

Gift 18/1 1856 med Maria Margareta Larsdotter-Stålspets, Lövånger. Född den 1/10 1830, död ?

I äktenskapet föddes så långt jag känner till följande:

Maria gift med sågarbetaren August Fahlgren, Renholmen, Byske

Johan gift och bosatt i Klemensnäs

Oskar gift och bosatt i Björnsholmen och sedan Ursviken

Ida Karolina f Matsdotter, född 3/10 1869 död 5/11 1936

Hilda gift Vikström hemmansägare Ragvaldsträsk

Av de ovan nämnda hade Maria, Johan och vår mor Ida Karolina flera barn som blev bofasta i olika stater i USA.

Fars och Mors barn

Anna Selina (1889-06-10) d i USA

Frans Albin (1891-03-01–1975-12-31)

Hulda Karolina (1893-01-01–1893-01-18)

Karl Simon (1894-01-05) d i USA

Nils Olof (1896-07-10) d i USA

Hulda Karolina (1898-10-01) d i USA

Hanna Maria (1901-02-28–1925) d i USA

John Alfred (1903-05-06–1977-10-22)

Viktor Andreas (1904-09-06–1985-03-09)

Knut Sten (1906-12-14–2003)

Helge Arvid (1908-08-05)

Sven Axel (1911-04-25–1918-11-14)

Släktens bomärke

Under svunna generationer hade varje släkt sitt eget bomärke. Detta var ytterst nödvändigt under den tid, läs- och skrivkunnigheten var nästan obefintlig. Släktens bomärke förekom ofta i köpeavtal och liknande.

Mest kom bomärket i användning när det gällde att märka och markera släktens olika ägodelar. Bomärket användes alltid när min egen generation var ung.

Varje vår när vi avverkade skog för att tillverka hässjevirke och dithörande stolpar samt s.k. snesar som skulle användas vid torkningen av den årliga skörden, så var sista skedet i tillverkningen att ta fram det speciellt för sitt ändamål tillverkade märkjärnet och skära in bomärket.

Det märkta virket placerades sedermera ut på odlingarna och där staplades upp på strategiska ställen där man lättsamt kunde få tag på det när det skulle användas. Genom denna märkning kunde egendomen skyddas från att bli bortstulen. Någon granne kunde även behöva låna virket vid något tillfälle och då uppstod

aldrig något problem om vilket som var mitt eller ditt.

I nuvarande tid har man i regel frångått metoden att märka sina ägodelar med bomärken. Det mest vanliga nu är, där det förekommer, att märka med s.k. brännjäm och där hela ägarens namn med stora bokstäver bränns in. Troligt är att många av dagens bönder inte heller har något minne av hur deras förfäders bomärke såg ut.

Undertecknad har i livligt minne hur roligt vi tyckte det var när vi hade på gårdsplanen varje vår sysslat med ovan nämnda tillverkning och fick avsluta jobbet med att använda märkjärnet. Hur fantastiskt skicklig man blev med åren.

Undertecknad

Far Olof Lindfors

Presentation av Olof Lindfors f 13 okt 1857 död 11 dec 1947

Vår far Olof Lindfors föddes som nummer sex i en barnaskara på åtta. Då han ännu inte fyllt 7 år så avled hans far.

Han fick som 10-åring uppleva hungeråren 1867-1868 och han kunde berätta minner om hur de försökte släcka hungern med s.k. barkbröd.

Den enda bror han hade föddes 1863. Han förolyckades vid 17-års ålder genom att ramla från ett träd och bryta nacken.

Eftersom far var ensam pojke kvar i familjen blev han den som i framtiden vid sidan av sin mor skulle ta hand om jordbruket till dess samtliga blivit vuxna.

Farmor var en kraftkvinna men det erfordrades också när hon blev lämnad ensam för att försöka klara familjens alla problem.

Alla flickorna i familjen var räknade som Kåges skönheter. De ”gick åt som smör i solsken” på giftasmarknaden. Två av flickorna, Lovisa och Karolina, blev gifta med var sin skutskeppare som gick i sjöfart upp till Kåge hamn. Den ena flyttade vid äktenskapet till Arendal i Norge och den andra till Grimstad.

Lovisa och hennes man emigrerade senare till Brooklyn, New York, USA.

Omkring 1880 förvärvade far mer än halva hemmanet och resten förvärvades av fastrarna Fredrika och Anna Helena.

Vid sidan av skötseln av jordbruket åtog far sig körslor av olika slag. Han forslade (snallade) mjöl från Storkåge spannmålskvarn under många år. Detta finns omnämnt tidigare i historiken.

På somrarna befann han sig ofta i tungt arbete med bilade sparrar i Böviken, Frostkåge. Arbetsdagen var 12 timmar och avlöningen 2 kronor/dag. Det tog en timme att gå vardera vägen till och från arbetet.

Den tiden, d.v.s. på 1800-talets senare del, bestod nästan all höbärgning av myrslätter. Under skördetiden för både hö, korn och potatis blev sömnen obetydlig eller omkring 3 - 4 timmar. Han skulle sköta jobbet i Böviken på dagarna från kl. 06.00 till 18.00 måndag-lördag.

Far hade från sin mor lärt sig att hjälpa till vid kalvningar och därvid fått berömd skicklighet. Han anlitas ofta inte bara i byn utan också i grannbyarna.

Han hade en arbetskapacitet som gränsade till det otroliga.

Vid plöjning gjordes arbetsbyte med någon av grannarna och på det sättet så behövdes inga kontanter för att klara av den saken.

Han hade ett hetsigt temperament och vi barn visste att hålla oss på avstånd vid sådana tillfällen när det kom i utlopp.

Jag kan erinra mig från min ungdoms tid att vi hade ett tvåårigt ungsto som skulle tämjäs. Frans och John skulle sköta den uppgiften vid detta tillfälle.

De gick till stallet för att sadla och spänna för skaklarna. Pappa satte sig framför fönstret med utsikt åt vägen och skulle laga skor. Efter en stund kom ungstoet rusande förbi där far satt, det hade slitit sig för Frans och John.

Pappa som fick bevittna, detta blev så rasande att han sprang upp från stolen och lyfte den i luften och sen tillbaka mot golvet med sådan fart att den blev lämplig som järnspisved. Sen kliade han sig i huvudet och gick ned på gårdskiftet, ryckte upp en rova från landet, han skalade, tuggade och åt under det han gick fram och tillbaka på gården.

När de så småningom kom med ungstoet så skratade pappa ironiskt och sa: ”nu mår ni väl bra”?! Hans sätt att avreagera sig på denna gång var den välsignade rovan.

Bara en historia bland många.

Frans och undertecknad befann oss i köket tillsammans med far och far var på strålände gott humör.

Vi hade just ätit och far hade gjort sig en tandpetare och gick baklänges mot vedbänken. Han hade väl tänkt sätta sig på denna och hade beräknat att locket på bänken låg på. Men så var inte fallet. Vedbänken var tom och pappa satte sig direkt ner i bänken så han blev som en hopvikt kniv med benen och huvudet intill varandra, Där satt han som i en råttfälla.

Frans och jag skrattade så vi hade magkramp och saknade förmåga att hjälpa honom. Pappa ryckte till en två, tre, fyra, fem gånger men inför det sjätte rycket gick vedbänken sönder. Men då var det hög tid för Frans och mig att gömma oss till dess han avreagerat sig på någonting. Kanske en rova ...

Vi minns far som ganska sträng men rättvis. Framför allt så vill vi minnas honom som den som inte sparade någon möda för att göra livet så ljust som möjligt för oss, den stora barnaskaran.

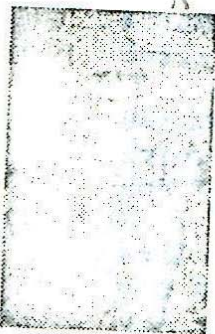
Vår far som inte blev någon avgjord kristen medan mor levde kom säkert till tro efter mors död. Man såg honom ofta försjunken i läsning av Guds ord och han använde då alltid de böcker mor använt när hon läste för honom.

Han blev vid sin död 90 år och två månader gammal.

FÖDELSEDAGAR

Måndagen den 13 oktober fyller Kågedalens näst äldsta innevånare, f. d. hem.-äg. Olof Lindfors, 90 år. Redan som sjuåring fick han känna livets hårda slag genom att bli favelös. Som tioåring fick han vara med om den stora hungersnöden 1867, där barn blandades i brödet.

Det är nästan ofattbart för en som fått nåd att födas under en tid där något så när ordnade arbetsförhållanden råda att höra honom berätta om den tidens vanliga arbetsdagar. Det hörde till vanligheten att förutom tolv timmars hårt arbete för två kr. avlöning per dag, att dessutom sköta om ett litet hemman, där största delen av den årliga grödan bestod av myrslått. När man hör sådant berättas frågar man sig: Vem lanserade slagordet »den gamla goda tiden»? Han anlätades under en lång följd av år som »kodoktor» (under den tid det var sämre ordnat med veterinärer och hans skicklighet var allmänt omvittnad. Hans specialitet var förlossningar. Den tiden fanns inget fritidssysselsättningsproblem därför att fritid saknades. Det finns knappast en enda bland de äldre kågedalingarna som inte känner till Lindfors, »tömkarn» eller »storfäktarn», han som kunde konsten att köra och handskas med de allra vrångaste hästar. Det hörde till vanligheten att vid kyrkhelgerna hängde smockan i luften och ibland slogs byalag mot byalag. Den som vid sådana tillfällen visste sig ha »storfäktarn» på sin sida, han var också säker om seger. Lindfors har i sitt äktenskap 12 barn, av dessa är två döda. Fyra söner och tre döttrar vistas i USA. Två av sönerna är bosatta i Kåge och en i Skellefteå. År 1936 drabbades han av ett hårt slag. Han förlorade då sin hustru genom en bilolycka. Lindfors hörsel är dålig. Han tycker bäst om att ligga till sängs, men han passerar eljest sin nittioårsdag frisk och kry, meddelas till VF.

Vår fader

Olof Lindfors

f. 1857

fick i dag hembud.
Kåge den 11 dec. 1947.

BARNEN.
Barnbarn och
Barnbarnsbarn.

Sv. Ps. 302.

Olof Lindfors. Kåges äldste, förre hemmansägaren Olof Lindfors, avled på torsdagen i sitt hem i Kåge. Han var född i Kåge den 13 oktober 1857 och alltså fyllde 90 år. Redan i barndomen fick han göra bekantskap med livets hårdaste sidor. Som 10-åring och medlem i en stor syskonskara fick han uppleva nödåren 1867—68 och kunde därför berätta för sena tiders ungdom då barkbrödet var daglig kost. Tidigt fick han också lära sig att hugga i med dåtidens tunga arbetsmetoder. Han växte dock upp till en stor och kraftig odalman, som hade stort intresse för jordbruket. Som en god jordbrukare har han också gjort sig känd i bygden. Husdjurskötseln låg honom också varmt om hjärtat, han skaffade sig med tiden så stor inblick i djurens vård, att han ofta anlätades som djurläkare i bygden. En stor barnskara har vuxit upp i det lindforska hemmet, 12 barn varav 10 är i livet. Fyra pojkar och tre flickor vistas i Amerika. Sönerna Frans och John är bosatta i Kåge och sonen Viktor i Skellefteå.

Ett svårt slag drabbade Lindfors år 1936, då hans hustru blev överkörd av en bil och dödad inför makens ögon. De senaste åren har Lindfors varit bosatt hos en son i Kåge. Hans kroppskrafter och hörseln har med åren avtagit, men tankeförmågan har in i det sista varit enastående god.

Ett hjärtligt tack
till alla som hedrat vår fader

OLOF LINDFORS
vid hans bortgång.

Kåge den 23 dec. 1947.

BARNEN.

Mor Ida Karolina Lindfors

Presentation av Ida Karolina Lindfors f 3/10 1869 d 5/11 -36

I denna historik har vår mor redan fått flera omnämmanden.

Men när det gäller henne kan man inte skriva tillräckligt mycket och framför allt inte så vackert som man innerst inne skulle vilja.

Ord säger så litet.

Mor blev utan föräldrar redan som liten flicka. Det berättas att hon redan vid tolv års ålder fick ut i livet och söka sig platser i hemmen. Det var därför inte underligt att hon redan vid 18-års ålder lät binda sig i äktenskap. Det måste ha hägrat för hennes inre syn, detta att få en fast punkt i tillvaron.

När man är ung och kär tänker man mindre på eventuella svårigheter som kan ligga i beredskap på ens väg. Man är kär och det syns räcka.

Ändå måste sägas att många äktenskap skulle utebli om man kunde se in i framtiden.

För mors del blev äktenskapet ingen dans på rosor. Hennes första uppgift blev att ta hand om vår farmor som var gravt åderförkalkad under senaste åren av sitt liv.

Därefter följde tolv barn, så arbetsuppgifter saknades aldrig för 18-åringen sedan hon trätt in i äktenskapets s.k. lugna hamn.

Mor och far hade fått det lugnare på äldre dagar. När far var omkring 79 och mor ca 66 år var jag hemma hos dem en dag när de samtidigt fått brev från flera av sina barn i USA. I samtliga brev var inlagda dollars.

Vid tillfället gjorde mor följande återblick på livet: ”När vi hade det som mest svårt och slitsamt brukade jag avundas ett gift barnlöst par, de hade alltid nymålat och fint, ingen som störde dem i sin paradistillvaro. Nu ser jag samma par gående mellan fönstren liksom spanande efter någon de saknar, barn som tänker på dem, besöker dem. Det är synd om dem, de har ingenting att leva för”.

Hon fortsatte: ”Vi har det så bra, alla barnen tänker på oss, de som är hemma ser till oss och de som befinner sig i USA sänder brev och paket till os. Det går ingen dag att vi inte har något glädjeämne.”

Mor som jämt tidigare rökte pipa, fick på äldre dagar råd att hålla sig med Havanna-cigarrer. Hon syntes mysa av välmåga.

Ungefär ett år efter detta samtal förolyckades mor när hon skulle gå över vägen utanför sitt hem. Hon levde ungefär en halv timme efter olyckan och dog på Skellefteå lasarett.

Just när mor hade fått semester och hon skulle få njuta av livet – då klipptes livstråden av.

Ett arbetstyngt liv hade ändats på ett brutalt och oförståeligt sätt. Jag är övertygad om att alla syskonen, skulle ha velat att hon fått leva ännu några år och vi fått tillfälle att säga orden: ”Jag tycker om Dig, mor”. Ord som gör så gott men som användes så sällan, – ibland för sent ...

Det var svårt för mor när barnen, allt eftersom de växte upp, lämnade hemmet för att resa ut i stora världen och söka sin framtid. Särskilt måste det varit svårt när alla tre flickorna reste. Någon skulle ju ha behövts i hemmet. Visserligen fick barn förr lära sig mer om att hjälpa till i hemmet. Både flickor och pojkar fick lov att hjälpa till på gården redan vid 10–12-års åldern,

De av syskonen som emigrerade lämnade hemmet vid 17 à 20-års ålder. Pojkarna reste alla före 19 år för att slippa ifrån värnplikten.

Slutligen var endast Frans, John och undertecknad hemma. För oss gällde det då att här söka oss en framtid.

När vi till sist beslutade oss för att starta lastbilsåkeri var mor och far ganska bekymrade. De förstod nämligen att vi skulle tvingas dra in denna förskräckliga telefon i huset. Innan telefonen inmonterades tog både mor och far löfte av oss att de skulle slippa ifrån att svara i denna manick.

En dag var Frans och jag ute på gården och hörde signalen och beslöt oss smygga inför att se vad nor skulle göra (vi visste ju att hon var angelägen om att vi skulle ha arbete för bilarna). Vi tittade in i kammardörren och såg hur mor först tog tag i luren och tittade, sen vek hon undan hilkan och sa: ”Hallå, här är ingen som kan prata i telefon”!

Mamma blev sedermera duktig som ordermottagare. Det tog längre tid för far. Vi ansåg nog också honom mindre lämplig för han hade för häftigt temperament. Det får man inte ha när det gäller affärer eller att handskas med kunder.

Mamma kunde vara bestämd också. En gång när vi kom hem på frukostrast från skolan fick vi klimpmjölk. Jag hade räknat med tunna plättar och beslöt mig för att demonstrera mig till sådan. Jag gick ut och ställde mig vid väggen för att få lyssna på ropet ”kom in Viktor så får Du plättar”.

Jag väntade förgäves och fick gå hungrig i skolan. Jag demonstrerade aldrig mera!

Ibland undrar jag hur många tusen plättar mamma stått vid spisen och gräddat åt oss skrikhalsar. Jag vet att hon hade nött sig igenom tre golvbräder framför

järnspisen och att vi fick sätta in tre nya, Naturligtvis hade hon väl lagat annan mat också men nog var plätarna största anledningen till nedslitningen.

Hon försökte väl ibland göra ugnspannkaka men vi gillade inte detta så bra när vi visste att vi kunde tjata oss till plättar. Ja de barnen, de barnen, de är bäst när de sover !!!!

Broder Frans berättade en gång hur det var hemma när jag kom till världen. Mamma hade bett en liten hoptorkad gumma som skulle se till så barnen fick mat medan hon var tvungen inta sängläge.

Första dagen bestämde gumman sig för att göra i ordning en paltgryta för hon hade åtta stycken som skulle mättas.

Gumman beräknade att var och en skulle äta en liten palt, – som för hennes del var mer än tillräckligt. Hon gjorde alltså åtta paltar. Frans var några minuter före de andra vid bordet och han satte i sig samtliga paltar så när de andra skulle börja äta var paltgrytan tom.

Frans sa att han ändå inte var mätt.

Ja allt ordnade sig väl men jag kan tänka mig att mor såg till så tanten tog andra beräkningsgrunder än sin hoptorkade mage när det gällde att reda till mat åt hungriga vargar.

Ni syskon har säkert lika många och vackra minnen att erinra Er efter mor som jag. Minnen som allt efter årens gång kommer att förblekna. Men en sak kommer vi inte att glömma från mor nämligen inpräntandet av nödvändigheten att alltid vara redo när uppbrotsorden kommer.

Detta hade livet lärt mor och hon fick ju själv ett slut som gav eftertryck åt det som hon försökte inpränta hos oss ...

Vid fru Ida Lindfors grav

Än en gång har sabbatsklockan i Guds Eden ringt till ro

och en själ fått ila glad till Herrens möte.

Än en gång en tröttad pilgrim nedlagt staven för att bo sist i jordens trygga, moderliga sköte.

Han som ger och Han som tager,

känner bäst de sinas väl.

Han i nåd utstakat medlet till att föra hem den själ, som så dyrt med blodig korskamp

Han beseplat.

Lilla mor, nu får Du vila efter kampfylld arbetsdag.

Du har flyttat till det hem dit städs Du längtat!

Det blev ofta trångt härnere under prövningarnas slag, men ditupp låg vägen fri dit anden trängtat.

Visst blev livet ofta skröpligt,

stoft tyngd dräkten som Du bar,

men på förböns altar' städse brann

en låga ren och klar,

och blev frö som såtts till evighetens skördar.

Nu Du firar nattvard i Guds rikes bröllopsal,

här på jorden fick blott försmaken Du ana

Det blir fattigt när Guds barn

lämna syndens jämmerdal,

när de sluta upp att bedja och att mana.

Där i evighetens ljus där allt skall blottat bli och bart,

när böckerna upplåtas skall till sist

det bliva klart att det verk är störst som gjorts

med knäppta händer.

Över grifternas gryr sakta morgonrodnaden till den dag

då Han kommer för att hem de sina kalla,

Då brista dödens fjättrar till Livsfurstens behag

när Hans: Stå upp! skall över jorden skalla.

Lilla Mor, må Du få möta dem

som här Du älskat mest,

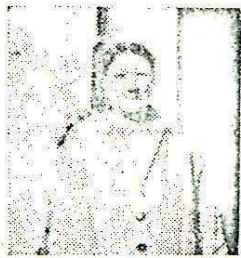
när det sist skall ringa samman

till Guds stora skördefest,

bland den stora vita skaran inför tronen

Greta

Dödsolycka i Kåge i går.

Den omkomna fru Ida Lindfors.

67-åriga fru Ida Lindfors påkörd och skadad till döds.

En bilolycka som krävde ett människoliv inträffade i går afton i Kåge. 67-åriga fru Ida Lindfors blev då hon skulle gå över landsvägen påkörd av en bil och så svårt skadad att hon senare avled på Skellefteå lasarett dit hon så snart sig göra lät infördes.

Olyckan inträffade vid 4-tiden på aftonen. Fru Lindfors hade tillsammans med sin man gått till en granne på andra sidan Jörnslandsvägen. Då de båda gamla skulle gå tillbaka hem igen kom en bil österifrån förd av bagarmästare Eklund från Jörn. Huruvida fru Lindfors observerade

bilen och trodde sig hinna över eller hade hon inte sett den, torde väl inte kunna utredas. Bilens förare såg de gamla och observerade även att hr L. gick över vägen, men endast ett kort stycke framför vagnen gick även fru L. in på vägbanan. Avståndet för att hinna bromsa in vagnen var för kort varför en kollision var oundviklig. Vid stöten slungades hon ned på banketten.

I sanslöst tillstånd infördes hon omedelbart till Skellefteå lasarett där det konstaterades att hon fått benen brutna på flera ställen och dessutom sannolikt ådragit sig inre skador. Kort efter operationen avled hon utan att ha återfått sansen.

Den avlidna som på tisdag skulle ha fyllt 67 år sörjes närmas av aldrig make och 10 barn, där av 6 i Amerika.

Polisutredningen är inte avslutad, men det förefaller som om det skedda skulle vara att betrakta som ren olycka. Bilens förare är känd som en skicklig chaufför.

Den sorgliga olyckan har väckt stor förstämning i orten.

Dödsfall:

Min älskade maka
och vår kära mor

Ida Lindfors

har i dag hastigt kallats hem till Gud i en ålder av 67 år, lämnande oss i stor sorg.

Kåge den 5 nov. 1936.

— OLOF LINDFORS.

Barn och barnbarn.

Tänk, när en gång är kuvad varje smärta,
vart sår är läkt, var längtan nått sin hamn.
När varje får avtorkats vid Guds hjärta
och varje snyftning stillats i hans famn.

Tänk, när en gång med obeslöjat öga
jag honom ser, som här jag trott uppå.
Tänk, när jag träder i hans boning höga
och får med lov inför Hans anlet' stå.

Sv. Ps. 667.

Den avlidnas älsklings-sång.

— Stoffet efter den genom olycks-händelse så sorgligt omkomna fru Ida Karolina Lindfors, Kåge, fördes på söndagen till den sista vilan. Jordfästningen ägde rum före högmässan i Storkåge kyrka och förrättades av komminister Grönberg. Kistan inbars under tonerna av en sorgmarsch, och sedan församlingen unison sjungit psalm 452: 1, höll komminister Grönberg ett gripande graf-tetal, utgående från första Samuels-bokens tjugonde kapitel, 3 versen, och förrättade jordfästningen. Därefter sjöngs sista versen av psalmen 452, varefter kistan utbars under sorgemusik. Gravsättningen ägde rum på Storkåge kyrkogård. Kistan var vackert blomstersmyckad, och en rik blomstergård hade ägnats den hänsovnas minne. Mycket folk hade samlats till den gripande akten.

För allt visat deltagande vid min makas och vår moders Ida Lindfors bortgång samt för blommorna vid bären frambäres härmed vårt varma tack.

OLOF LINDFORS.

Barn. Barnbarn.

Anna Selina f 1889

Anna Selina född 10/6 1889, död i USA.

Anna var den förs av syskonskaran som emigrerade till USA. Hon skulle mycket väl ha behövts hemma, men eftersom tillfället för emigrering då var lämpligt för hennes del och att framtiden tedde sig allt annat än ljus att bo kvar i Sverige, så beslöt hon sig för att resa.

Faster Lovisa som bodde i New York och var sjuklig hade i brev förhört sig med våra föräldrar om de kunde avstå från Anna så hon kunde komma över och sköta om henne. Troligen var det upprinnelsen till att Anna reste.

Hon åkte 1908 och tog tjänst hos faster Lovisa. Hur det sedan utvecklade sig när faster dog 1909 kan jag inte berätta om.

Anna var den som var först och som sedan hjälpte de syskonen som därefter reste över efter henne.

Som Frans blev vår andra far för oss i hemmet så kan sägas att Anna blev den andra modern för syskonen i USA.

Anna gifte sig i USA med Tybring Torbjörnson, från

Barrö i Norge. Med honom fick hon dottern Ida.

Några år efter Tybrings död gifte hon sig med en annan norrman vid namn Lars Torstensen.

Anna har besökt Sverige tre gånger, sista gången 1960.

Anna är nu snart 87 år men vid mycket god andlig vigör. Hon deltar livligt i allt som sker runt om henne. Hon har alltid varit intresserad och engagerad i kyrklig verksamhet. Under sina år i Brooklyn, N.Y. tillhörde hon en norsk kyrka.

Syskonen i USA brukar säga att hon är mera norsk än norskarna själva. I och för sig kan detta ha sin förklaring i att hon två gånger varit gift med norrmän och därigenom haft sitt största umgänge i dessa kretsar.

I skrivandets stund ligger hon på sjukhus för brott på lärbenshalsen. Med hennes livsvilja, är hon nog snart hemma igen. Hon bor hos sin dotter Ida. De är nu fyra generationer: Mor, dotter, dotterdotter och dotterdotterdotter.

Frans Albin f 1891

Frans Albin född 1/3 1891, död 31/12 1975

Frans är den äldsta av oss åtta bröder och den näst äldsta i syskonskaran.

Jag tror säkert att ingen av Er övriga syskon känner Er nedvärderade om jag säger att Frans är utan tvekan den som betytt mest för i första hand vår mor och far men även för oss syskonen.

Att Frans inte emigrerade till USA utan stannade hemma betydde att han blev en andra far för oss alla och för föräldrarna deras högra hand.

Från barnåren var det Frans som lade sin prägel på vår fostran. När han gett order om en sak så gällde det att lyda.

Ibland fick vi stryk av honom (åtminstone vi yngre) men det var lika självklart som om vi fick det från far. Han var den som lärde oss arbeta. Han gav mig ett stort självförtroende samma sommar jag skulle fylla femton år.

Han sa en kväll: "Du skall få följa med mig på lastbåt. Du är så stor och stark så om du får arbeta med mej så klarar du av det". Tänka sig, trodde verkligen Frans mig om så mycket? Detta glömmar jag inte.

Jag har tidigare delvis omnämnt vad Frans sysslade med som ung. Han blev själv även jordägare genom köp av faster Fredrikas jordlott. Vid laga skiftet som avslutades 1929 fick Frans sin jord vid gamla hemgården och han fick då överta hela gamla hemmet. Det var glädjande att just Frans blev den som skulle bebo det sedan föräldrarna flyttat ut till de ägor som de fick sig tilldelade.

Frans gifte sig med Helga Dahlkvist från Norrbäck. De fick en son vid namn Yngve, gift med Eva Ögren, Kusmark. De har där Petter Fahlgrens gård stod satt upp egen villa. De har en dotter vid namn Gabriella och en son vid namn Fredrik.

Frans Lindfors, Kåge. I en ålder av 84 år avled på nyårsafton före åkaren Frans Lindfors, Kåge, på lasarettets sjukhem i Skellefteå. Han var född i Kåge och drev under många år lastbilsåkeri i samhället. Under 1950-talet övergick han till att bli hönsfarmare och det höll Lindfors på med fram till sin pensionering.

Närmast sörjande är maka, en son med familj samt tio syskon, av vilka sju är bosatta i Amerika samt övrig släkt och grannar.

Frans Lindfors. På lasarettets sjukhem i Skellefteå avled på nyårsafton f d åkaren Frans Lindfors, Kåge. Han var född i Kåge och drev under många år lastbilsåkeri i Kåge. Under 1950-talet övergick han till att bli hönsfarmare och det höll Lindfors på med fram till sin pensionering. Han var 84 år och sörjes närmast av maken Helga, född Dahlkvist, bördig från Norrbäck, Hebbesliden, en son med familj, nio syskon av vilka sju är bosatt i Amerika.

Jordfästning

— I Kåge kyrka jordfästes på fredagen f d åkaren Frans Albin Lindfors, Kåge. Akten inleddes med att kantor Gunnar Lövgren spelade "Fäbodpsalm från Torsång" av Bengt Granstam varefter fru Berit Östlund sjöng "Jesu Jesu Du är min" av J S Bach.

Officiant var kyrkoadjunkt André Östlund. Efter psalm 68:4—5 sjöng fru Östlund "Herren är min herde" av G Nordqvist och kantor Lövgren spelade "Nu vilar hela jorden" av J Brahms.

Makan Helga, sonen Yngve med familj och syskonens tack frambars av kyrkoadjunkt Andre Östlund. Grannars och vänners tack tolkades av Rickard Fahlgren.

Minnesstund hölls i församlingshemmet. Förutom en vacker blomstergård hedrades den bortgångne med gåvor till missionen.

Efter jordfästningen sjöng den avlidnes släktingar vid baren den psalmvers som återfinnes i dödsannonsen. Samma vers hade syster Anna vid flera tillfällen citerat i brev till Frans.

Efteråt intogs middag i församlingshemmet för ett 50-tal gäster. Tal hölls där till den avlidnes minne av bl.a. broder Viktor, André Östlund och församlingens pastor Viklund. Mycket sång förekom. Bl.a. solosång av Berit Östlund och pastor Viklund.

Vår käre
Frans Albin Lindfors
* 1/3 1891 - † 31/12 1975

har lämnat oss i sorg, men i ljusst och tacksamt minne bevarad.

Kåge den 2 januari 1976 HELGA Yngve och Eva Gabriella, Fredrik Syskon Släkt och vänner	Hjälp mig då att vila tryggt och stilla Blott vid Dina löften, Herre kär Och ej trones dyra tröst förspilla, Som i ordet mig förvarad är Hjälp mig, Herre, att vad helst mig händer, Tag av Din trogna fadershand Blott en dag ett ögonblick i sänder Tills jag nått det goda land.
---	--

Jordfästningen sker i stillhet.
Tänk på missionen.

Hulda Karolina f 1873

Hulda, född den 1 jan 1893, död den 18 jan 1893

Det finns ingenting nämnt om hur den första Hulda dog. Troligtvis dog hon i lunginflammation,

Att barn den tiden dog i lunginflammation var mycket vanligt. Fast i vår familj gick det skonsamt med denna sjukdom. Så kan även sägas när det gäller lungtuberkulos. Son väl var så kom inte denna sjukdom in i vårt hem. Skulle så ha varit fallet så är väl troligt att hela familjen dött ut. Trångboddheten var ju stor.

Jag minns 1927 när vi körde trävirke från Hebbersliden så träffade jag där en pojke som jag frågade hur många syskon de var och då svarade han: ”Vi var 16 men en har fått dö”. Han liksom bad om ursäkt för att de var så många.

I den familjen dog sedan alla utom fyra stycken i lungtuberkulos.

Jag minns när jag själv var sjuk under exercisen och hade vatten i båda lungsäckarna. Då (1925) räknade man med att 80 % av de som drabbades av denna sjukdom avled. Allt detta berodde naturligtvis på trångboddhet och dålig hygien. Numera är det mycket sällan någon dör i denna sjukdom.

Att vi förskonades berodde säkert mycket på att trots fattigdom och trångboddhet så höll vår mor och våra systrar god hygien i hemmet.

Karl Simon f 1894

Karl Lindfors, född 5 jan 1894

Jag vet inte med bestämdhet vilket av åren 1912 eller 1913 som Karl utvandrade men något av dessa två år var det.

Jag har heller inte många minnen från barndomstiden av honom. Jag tror att Karl skötte om hushållskvarnen i Kåge medan han var hemma. Det fanns en byakvarn som vi, åtminstone tidvis, förestod.

John och undertecknad hade svårigheter att sköta våra hemläxor och när vi på morgnarna före skolgången skulle förhöras i våra kunskaper så skall livligt erkännas att dessa voro bristfälliga. Ibland var Karl inkvisitor.

Det hade kommit ut en ny psalmbok där det fanns två verser på samma sida mot att verserna i den gamla gick tvärs över hela sidan. Vi hade som vanligt lärt oss tvärs över hela sidan och det blev ju inte så bra. Det märktes med andra ord att vi inte kunde vår läxa. Vi skulle läsa på och Karl skulle sköta förhöret. Efter ett misslyckat flyktförsök så skulle vi ändå släppas iväg till skolan utan att vi kunde läxan (inte alls unikt).

Vi gick andra året. John vågade gå i skolan men inte jag. När John kom hem så var han strålande glad och sa så här:

”Dö skulle ha gatt, i kraip under bainen” (Du skulle ha gått, jag kröp under bänken). Med andra ord, John klarade sig och det var inte första gången.

Karl gifte sig i USA med Magna Engbretsen från Kongsberg i Norge. De fick två söner och flera barnbarn.

Karl arbetade i många år som privatchaufför till en mångmillionärska.

Vid femtioårsåldern (ungefär) tog han anställning som finmekaniker på en fabrik som tillverkade finmekaniska delar till flygmaskiner. Han arbetade på denna fabrik till dess han fyllt 77 år och han var omskriven i tidningarna på platsen såsom varande en av de skickligaste arbetarna på fabriken trots sin höga ålder.

Han är nu 82 år men ser ut som en 60-åring. Han har besökt Sverige två gånger.

Nils Olof f 1896

Nils Lindfors, född 10 juli 1896.

Nils utvandrade (tror jag) 1915. Han var nästan hela tiden fram till pensionsåldern anställd hos Standard Oil. Han blev så småningom kapten på en oljetanker som gick i kusthamnar och uppför de stora floderna i fraktfart med olja.

Kring 1920-talet var han med om en jättestor oljebrand i New Yorks hamn och var då nära att få sätta livet till.

Nils är troligen en av de syskon som lyckats allra bäst i USA.

Han gifte sig med en flicka från Sydnorge som hette Ragna. De fick i sitt äktenskap två flickor och en son samt så småningom flera barnbarn.

Nils torde vara den som varit den mest spjuveraktiga av hela familjen. Så var det medan han var hemma i Sverige, så blev det också i USA. Stämningen skruvades upp åtskilligt när Nils gjorde entré.

När Nils var hemma så minns John och jag honom som en av våra trogna vaktare när det gällde läxförhör varje morgon vi skulle till skolan.

Särskilt en gång har jag i friskt minne. Nils skulle vakta oss till dess vi kunde vår läxa. Nils tog plats vid dörren och för säkerhets skull hakade han igen dörren. Jag satt mitt på köksgolvet och John satt på en byrå (dragkista) vid fönstret. Nils satt och svängde ett alnmått under det att han sjöng en visa. Han hade sina mediterande blickar fästade uppe i taket och det var ju dumt, för John han var alltid påpasslig. Vips lustigt flög hakfönstret upp och John hoppade ut genom fönsteröppningen. Det tog en stund innan förvirringen lagt sig för Nils och det gjorde att John fick för långt försprång. Nåja, tänkte Nils, jag har den andra men denna den andra hade passat tillfället och smitit en annan väg under tiden då jakten efter John pågick.

John var en mästare att klara sig ur svåra situationer. I gengäld så viskade jag fram honom under sex år i skolan. Det var sällan att han hade tillräckligt med tid för sina läxor.

Nils har jämsides med övriga syskon klarat sig fint i USA. Tre gånger har han besökt Sverige.

Hulda Karolina f 1898

Hulda Lindfors-Engbretsen, född 1 okt 1898.

Hulda emigrerade som 18-åring år 1916 till USA. Hennes huvudsakliga sysselsättning medan hon befann sig i Sverige var att hjälpa mor i hemmet. Ett undantag gjordes när hon tog plats hos en familj för kortare tid.

Hon ingick äktenskap i USA med Anton Engbretsen från Kongsberg i Norge (bror till Karls hustru Magna). De fick i sitt äktenskap två barn, Philip och Nancy.

De hade före börskraschen i USA 1930 samlat ihop en efter dåvarande förhållanden avsevärd förmögenhet, ca 75 000 dollar (kursen stod då på 5,15 kronor). Med penningvärdesförsämringar som sedan skett skulle det i dagens läge motsvarat minst 500 000 dollar.

Huldans man var tokig i att spela på börsen. Han satte inte endast allt de ägde själva utan lånade t.o.m. för inköp av aktier. Då kraschen kom blev de inte endast barskrapade utan också skuldsatta. Från att ha haft det bäst av alla syskonen så blev de på en gång utfattiga.

I denna situation befann sig hennes man lida av höggradig astma, därtill kom att deras barn då var i spädd ålder.

Hulda tog plats som kokerska i en millionärsfamilj och hennes man fick bli barnjungfru.

Medan barnen var i skolåldern dog hennes man. Hulda hade då inte bara att försörja dessa utan även att bekosta deras utbildning.

Som sammanfattning kan sägas att tack vare egna försaker och en god hälsa samt även goda vänners bistånd, så har hon kämpat sig genom många hårda och slitsamma år, och därtill gett barnen en gedigen utbildning.

Hulda och Karl har nu var sin pensionärslägenhet 34 och 32 Butterbrook Hill, New-Milton, Conn.

År 1970, d.v.s. 54 år efter sin utresa, besökte hon oss här hemma i Sverige.

Hanna Maria f 1901

Hanna Lindfors, född 28 febr. 1901.

Hanna emigrerade vårvintern 1925. Då 24 år gammal. Hon blev den av flickorna som stannade längst i hemmet och eftersom det fanns fem syskon yngre än hon så saknades inte arbetsuppgifter för henne och vår mor.

Hon arbetade i USA som sjukgymnast och fortsatte med detta även sedan hon ingick äktenskap med Harry Ahlberg från Halmstad.

Hanna har i likhet med Nils varit den som i sällskapslivet ägde förmåga att sprida glädje och trivsel i kring sig. Ingen i familjen Lindfors saknade denna förmåga men man kan säga att hos dessa två var den mest syn- och märkbar.

Jag har i livligt minne när Hanna reste till USA. Då låg jag på I 20 sjukhus i Umeå för dubbelsidig reumatisk lungsåcksinflammation. Hanna besökte mig och i förbifarten gick hon först in till läkaren för att få reda på mitt tillstånd.

Efter några år, sedan jag blivit fullt återställd till min hälsa, fick jag reda på vad som avhandlats hos läkaren. Läkaren hade meddelat henne att jag hade tuberkulos och att han hade sökt för mig att komma in på ett tuberkulossjukhus men att det skulle dröja tre månader innan jag fick plats och innan dess skulle jag vara död.

Stackars Hanna höll inte på att kunna gå in till mig. Läkaren hade sagt Hanna detta utan att någon gång ha lyssnat på mina lungor. Läget för mig var naturligtvis allvarligt, jag hade gått ned i vikt 20 kg på tre månader, från 86 kg till 66 kg.

Hanna var i alla fall klok nog att när hon kom till Stockholm sätta igång telefonkontakter med personer i Skellefteå som kunde hjälpa mig ut från sjukhuset. Det är nu 50 år sedan och ännu lever jag. Kanske beroende på Hannas ihärdighet för mig.

Tack Hanna, jag vill gärna leva!

Hanna har varit bra i andra sammanhang också, vilket framgår på annan plats i historiken. Hanna, Anna och Hulda, har varit de av de utvandrade syskonen som hållit den flitigaste kontakten med hembygden. Detta brevledes, men hon har i sällskap med sin kära. Harry även besökt Sverige vid två tillfällen.

John Alfred f 1903

John Lindfors, född 6 maj 1903.

Eftersom John endast var ett år och fyra månader äldre än undertecknad, så beslöt föräldrarna att vi två skulle följas genom små- och folkskolan. John hade varit sjuklig som liten och ansågs vara i behov av stöd åtminstone de första åren.

När vi arbetade i skogen så fick alltid John vara i den lättare ändan. Men bara till dess att jag upptäckte att han var den starkare.

Vi var ett femtontal ungdomar som följdes från dansbanan en lördagskväll. På Davidssons gård på Svedjan fanns en stor sten med en kätting påkopplad som gjorde den möjligt att där avge kraftprov. De flesta kunde lätta på stenen så pass att det kom luft under. När alla hade provat sina krafter en och två gånger så skulle även John få försöka. Han lyfte stenen upp till knäna. Därmed chockade han alla närvarande då ingen hade gjort detta tidigare. Johns muskler hade hårdnat!

John var odygdig som liten, inte minst i skolan. En dag skulle magistern sjunga solosång för oss och vi skulle stående före rasten lyssna på detta. När han var som högst på tonskalan så small det plötsligt ett skott och allas ögon riktades på John. Magistern som blev rasande frågade varför han gjorde detta? ”Ja i tainkt att ha ladde och klart då ve kom uti kåridon” (jag tänkte att ha laddat och klart när vi kom ut i korridoren). Han fick sin belöning.

När André skulle invigas som kyrkoherde i Jörn så låg John på intensivvår på Skellefteå lasarett. Jag fick telefon bud att komma till John. Jag stack genast, för jag trodde att han var döende. Då jag kom in på isoleringen så låg John och skrattade. Han hade lurat betjäningen så att de trodde att han skulle ha hjälp med testamentet.

Detta var ju mindre lustigt för mig och slutligen sa jag att det var tråkigt för mig och för dem i Jörn att jag inte fick vara med på installationsmiddagen. Men för att han inte skulle bli ledsen, som jag trodde, så sa jag efter en stund: ”jag har ju mat hemma”. Efter en stund säger John: ”Jå dö ha ju maten ham” (jo, du har ju mat hemma).

John har trivts bäst med att alltid vara en fri man. Detta både när det gällde förhållandet till det motsatta könet samt även i arbetslivet.

Knut Sten f 1906

Knut Lindfors, född 14 dec 1906.

Knut emigrerade under vårvintern 1923. Han hade nyss fyllt 16 år,

Efter några års växlande arbete köpte han en barrestaurang i Namaroneck N.Y. och drev denna till 1934 då han reste hem för att överta fars jordbruk.

Efter en tids arbete och förberedelser för uppgiften inså han att det fanns inga förutsättningar att bygga en framtid på detta. Han bestämde sig för att i stället bli busschaufför. Med detta var han sysselsatt till år 1940.

Han behöll under tiden sitt Amerikanska medborgarskap. Andra världskriget hade då kommit igång och det blev aktuellt för USA att ta hem från Europa de medborgare som önskade återvända. Knut fick då erbjudande att få plats på en båt som skulle gå till Pet-samo för detta ändamål.

Han hade under sin vistelse i Sverige ingått äktenskap med Hilda Eriksson, Ursviken, och hunnit få två barn. Han svarade att han ville återvända om han fick ta med familjen. Det fick han och återvände efter många strapatser till USA hösten 1940.

Där köpte han igen den restaurang som han sålde före sin sverigeresa 1934. Han tog då sin svåger Harald Eriksson, som då var bosatt i Chicago, till kompanjon. Restaurangen som fått förfalla under Knuts sverigevistelse upparbetades i snabb takt till en lönsam rörelse.

Efter några år såldes restaurangen och i stället inköptes en ny och större i Fairfield, Corn. Denna hölls uppe dygnet runt. Vid mitt besök i USA 1960 frågade jag Knut och Harald varför de inte sålde pilsner till maten. De ville inte ha pilsnerpimplare utan snabbä-tande kunder. Omsättningen var stor och utrymmet begränsat.

Denna lönsamma rörelse höll de på med till dess de ansåg tiden inne för att pensionera sig själva och sålde alltsammans. De hade under flera års idogt arbete kun-nat skapa sig en så pass stor förmögenhet att den gav de båda kompanjonerna en trygg ålderdom.

Vid 46 års ålder dog hans hustru Hilda. De hade då tre barn, Kenneth, Bernt och Sally. Efter att ha varit änkeman i ca fyra år gifte Knut om sig med sin nuvarande fru, Agnes, född i USA av svenska föräldrar. Knut har besökt Sverige ca 8 gånger. F.n. har de flyttat till det varma och soliga Florida.

Knut är den bror som jag känner bäst av alla syskon i USA och jag skulle kunna skriva en hel roman om honom men detta får räcka för tillfället.

Återstår endast att säga att Knuts barn och barnbarn

återfinns här och var i USA. De har liksom övriga syskons barn hedrat sin härkomst på ett utomordentligt sätt.

Helge Arvid f 1908

Arvid Lindfors, född 5 aug 1908.

Arvid var den siste i familjen som emigrerade till USA. Han utvandrade 1927, det sista året som USA tog emot emigranter.

Mitt minne av Arvid är inte så stort. Han var för ung för att vara med i gänget som jag tillhörde när det gällde att vara ute på samhället och göra ofog och små rackartyg.

En gång var han med när vi gjort en paket och lagt ut på Jörnsvägen i Kåge. Vi lade oss i en syrenberså och hade satt ett snöre i ett paket som vi skulle skrämra någon vandrande med.

Ingen kunde väl tänka att det just var lärarpersonen som skulle komma på kvällspromenad. En känd röst som tillhörde Helga Sidenmark skrek: ”Titta ett paket, jag såg det först, det är mitt.” När hon skulle ta upp paketet så ryckte jag till i snöret och då blev fröken Sidenmark rädd och det blev vi också.

Vi sprang iväg och gömde oss under en loge. Ja, jag försäkrar att ingen katt i Kåge skulle kunnat krypa så långt under loggolvet som jag då kröp. Två i gänget blev stannandes kvar i bersån. Det var lille Arvid och Anny Lindberg. De var för små att hinna hänga med då vi sprang iväg. Arvid hade klivit upp i en av buskarna så honom såg de inte men Anny tog de fast och fick av henne reda på vilka som fabricerat och lagt ut paketet.

Paketet var inte lika snyggt inuti som utanpå. Innehållet bestod av hästgödsel som vi hittat ute på vägen. Vi fick sedan en rättegång som resulterade i en hårdhänt smekning på kinden för var och en av oss. Men kloka gubben Arvid, han var den enda som klarade sig helskinnad undan.

Jag tror att det var Arvid som körde korna åt ”Lasarna” in i storänget? mot en sommaravlöning på 25 kronor.

Arvid var känd under smeknamnet ”vismannen” (den vise mannen). Detta namn hade han fått av ”Lasarna” för de tyckte att han hade reda på allting.

Arvid är den enda av alla syskonen i förskingringen som aldrig varit hem på besök.

Han har lyckats bra i USA. Han fick sig en hustru vid namn Linnéa född i USA av svenska föräldrar. De fick två barn. En av vardera sorten och de fick flera barnbarn. Hur många vet jag inte.

Sedan Axel dog i spanska sjukan blev Arvid den yngste av alla syskon.

Sven Axel f 1911

Axel Lindfors, född 25 april 1911, död 14 nov 1918

Som jag tidigare har berättat dog Axel i spanska sjukan 1918. Det märkliga med denna sjukdom var att den i regel skördade de kraftigaste människorna,

Axel var stor och stark efter sin ålder. En vacker pojke som fick bli offer för denna förödande sjukdom.

Det påstods att långt flera människor dog i Europa av spanska sjukan än de offer kriget krävde 1914-1918.

Viktor Andreas f 1904

Viktor Lindfors, född 6 sept. 1904.

Undertecknad har fått mer än tillräckligt av presentation därigenom att jag för att illustrera händelser i Kåge och Skelleftebygden använt mig av en del anföranden som jag hållit under min tid som stadsfullmäktiges ordförande och som belyst de olika frågor som behandlats i denna historik.

I mitt äktenskap med Greta Strömbergsson fick vi två döttrar, Margaretha och Berit.

Margareta har i äktenskap med Viking Hjalmar tre barn, Ingela, Björn och Åse.

Berit, gift med André Östlund, har också tre barn, Hanna, Mikael och David.

Greta avled den 24 april 1960 - 49 år och 8 mån gammal.

Den 4 sept. 1964 ingicks äktenskap med Ruth Vahlund-Furberg. Vigseln skedde hos Knut och Agnes i Knollwood Drive, Fairfield, Conn. USA.

Övrig presentation av mig återfinnes bland övrig historik.

Busschauffören som blev bussdirektör

Artikel från Norra Västerbotten eller Västerbottens Folkblad 1970-03-24

1949 blev Viktor Lindfors i Skellefteå direktör i Kågedalens Trafik AB efter att i 17 år ha varit anställd som chaufför. Han hade visserligen andelar i företaget, men det var inte det som var avgörande.

Ett snabbt växande politiskt intresse hade på kort tid resulterat i att han bl.a. blivit ordförande i drätselkammaren och arbetarkommunen. En ledarförmåga, ansågs det. En värdefull kraft för ett bolag.

Det blev 16 aktiva direktörsår innan bussbolaget såldes. Genom ett par aktier och engagemang som rådgivare har han ännu kvar intima kontakter med företaget.

Men det är uppdragen i stadens tjänst som tar mesta tiden. – Folket i glesbygderna behöver bussarna och därför borde det ges samhällsstöd åt linjetrafiken för att kunna behålla den, säger Viktor Lindfors.

I nära fyra decennier satsade Viktor Lindfors, 65, sin tid och kraft på gods- och busstrafik. Nu är det bara ett par aktier som håller honom knuten till denna livsuppgift, som egentligen betytt väldigt mycket. Genom politiken har han fångats av nya intressen, som medfört att han hamnat på en halvtidstjänst som social-, barnvårds- och nykterhetsnämndsordförande i Stor-Skellefteå.

I 17 år var han busschaufför och sedan bussdirektör i 16. Det var i det bolag där han var delägare.

Frågar någon om vilken period som var den intressantaste, då blir svarets innehåll:

– Då jag var busschaufför var jag liksom ett med folket, blev tummis med dem och deras förtrogne. Då fick jag också uppleva den varmaste hyllning jag någonsin fått. Året var 1938. En gammal gumma hade sett min bild i NV i samband med en intervju och sa' då hon steg på bussen: "Du var lik dej i tidningen, så nu har jag klippt ut dej och lagt dej i Rosenius dagbehandling!"

Orden om att min bild fått en hedersplats kom från hjärtat. Som busschaufför hade jag blivit en av hennes närmaste vänner, ansåg hon.

– Hörrö Viktor, sa alla. Köp... beställ... hämta... Eller gå till doktorn. Även det kunde vara ett uppdrag till en busschaufför.

I Hebbersliden ställde en kvinna en liten flaska på bussmotorhuven och försvann.

"Det var Per Annersas kvinn", sa någon i bussen, som också försökte räkna ut att det kunde vara ett urinprov i flaskan. Mannen var säkert sjuk och hon avsåg nog att jag skulle ta flaskan till doktorn i Jörn. Det gjorde jag också.

Doktorn blev fundersam då jag sa att Per Annersa i Hebbersliden nog väntade att jag skulle ha medicin med mig på återfärden.

"Han måste komma hit", försökte doktorn säga riktigt övertygande.

"Det går inte, jag måste ha medicin", sade jag.

Doktorn skrev ett recept och jag hämtade medicinen på apoteket.

Då det gått en vecka skrek Per Annersa åt mig, då jag stod vid bussen:

"Hörrö Viktor, tack för att du skaffa bra medicin".

Då doktorn senare frågade hur det gått för Per Annersa, kunde jag säga att han blivit frisk.

"Då var det bara en svår influensa, som jag trodde", sa doktorn

God förtjänst

1927 upptäckte Viktor Lindfors de stora möjligheterna att tjäna pengar som lastbilägare. Han hade köpt en Chevrolet-lastbil tillsammans med brodern Frans för 3,700 kr och satte igång med virkeskörning mellan Kåge och Österjörn. På tre månader tjänade de in vad lastbilen kostade.

– Vi kunde lasta 200 kbf fastän bilen bara hade 37 hästkrafter.

Det gick bra för de energiska bilägarbröderna, som vid sidan om andra körningar även åtagit sig entreprenaden på plogning av vägen Kåge – Jörn.

– Tre vintrar i följd snöade det nästan ingenting och vi fick betalt för det arbete vi slapp utföra. Men fjärde året, då kom det en snöstorm, som på en gång slukade hela entreprenadsumman. Det blev ett förlustår.

Sänkta anspråk

Två bilar hade bröderna då de sökte och fick tillstånd att börja med en godstrafiklinje Skellefteå – Jörn. Det var 1928.

– Det blev inga stora förtjänster. Man fick vara nöjd om det blev 25 - 50 kr i fraktinkomster per dag den första tiden. Vi hade ju tjänat bra och fick sänka våra anspråk. Med åren blev det bättre och min bror höll igång lastbilstrafiken ända till 1950.

Blev bussdelägare

1928 bildades Kågedalens trafikförening av ägarna till busslinjerna Kusmark - Skellefteå och Jörn - Kågedalen

- Skellefteå.

Ett år senare köpte Viktor Lindfors in sig som delägare och anställdes 1932 som busschaufför. Brodern Frans blev då ensam ägare till lastbilstrafiken.

– Det var dåliga tider. Man fick vara nöjd med en månadslön på 250 kr, även om man var delägare i företaget. Folk hade inte råd att åka buss så ofta. Ändå var det mycket billigt. Många försökte pruta på biljettpriserna, berättar Viktor Lindfors.

I 17 år körde han buss och det enda missöde han upplevde var en dikeskörning till följd av en brusten framfjäder.

Landshövding Rosén försökte sprida busslinjerättigheterna och gav sällan mer än ett – i bästa fall två – tillstånd till samma person.

– Däri ligger förklaringen till de livliga affärerna i busslinjer under 30-talet. Särskilt i slutet. En koncentration hade inletts.

Bussarnas glansår

1940-talet kom att bli bussarnas decennium. Turerna fick ständigt dubbleras. Särskilt vid helgerna, då ofta en hel rad fullsatta bussar kunde gälla en enda tur.

– För oss i Kågedalens Trafik var det slitsamma, men också intressanta och givande år. Verkställande direktör i bolaget var sedan starten 1928 J O Forsberg i Kåge. På egen begäran lämnade han befattningen 1949 och då erbjöds jag bli hans efterträdare.

Det kändes oroande ansvarsfullt. Vi var ju mitt inne i busstrafikens främsta glansperiod. Jag fick som min främsta uppgift att ägna mig åt rationaliseringar, inköp av busslinjer och sammanslagningar med andra trafikföretag. Bl.a. kom det att bli sammanslagning med linjen Arvidsjaur - Jörn.

Omkring 1960 utbyttes namnet Kågedalens Trafik mot AB Kust och Inlandstrafik. Då hade trafiken en sådan bredd att namnbytet ansågs nödvändigt.

Oroande nedgång

1950-talet blev i hög grad de många nya bilägarnas årtionde. Ju bättre det allmänna välståndet blev, desto glesare besatta blev bussarna, trots en intensiv modernisering. Bussägarna började känna sig oroliga för framtiden.

– Redan 1956 sa jag vid något tillfälle att det var fara för att vi 1965 inte hade någon egentlig busstrafik kvar. Så katastrofalt hade det gått bakåt.

Västerbottens bussägarförening 25-årsjubilerade 1958. I NV-referatet kunde man bl.a. läsa:

”Direktör Viktor Lindfors, Skellefteå, målade en mörk tavla, när han tog till orda:

– Inom 5-10 år kommer det att bli ett svårt dilemma för landsbygdens befolkning, när den ena linjen efter

den andra läggs ned. Att det fortfarande är så tät busstrafik på landsbygden beror till största delen på att många bussägare arbetar orimligt mycket och med orimligt låg förtjänst, men de drar sig tillbaka den ene efter den andre”.

En räddning

– Allt pekade på att det skulle bli så där svårt, men då upplevde vi räddningen i form av skolväsendets omdaning. Skolskjutsarna blev det behövliga ekonomiska stödet för många busslinjer, säger Viktor Lindfors och tillägger:

– I dag är det mest skolbarn och pensionärer som håller bussurafiken i gång. Andra åker bil. Allt fler linjer kommer att försvinna i samma takt som de nuvarande bussägarna börjar anse sig för gamla att fortsätta.

– Det värsta är att landsbygden lamlås. Ingen vill stanna kvar då de mister den kontakt som bussarna ger. Därför borde det ges samhällsstöd åt linjetrafiken, åtminstone om vi vill att folk skall bo kvar i glesbygderna.

Storbolagens tid

1964 såldes Kust- och Inlandstrafik, som då var ett storföretag i busslinjer, till Ostviks busstrafik. Samtidigt lämnade Viktor Lindfors sin direktörsbefattning. Hans engagemang i det nya bolaget, där han fortfarande har ett par aktier, är endast av rådgivande karaktär.

Kågedalsbolaget, som 1928 omfattade två bussar, hade vid försäljningen 16. Dessutom två lastbilar.

Viktor Lindfors känner bussägarnas problem och förhållanden bättre än många andra efter att i många år ha varit ordförande i bussägareföreningen och i 13 år tillhört Omnibussägareförbundets styrelse.

– Intressantaste upplevelserna på den tiden var jag med om vid studieresorna i de skandinaviska länderna, där vi skaffade kunskaper om trafik- och bussförhållandena.

Politikens väg

Det är skillnad i klangen mellan bussbolagsdirektör och stadsfullmäktigeordförande. Viktor Lindfors har haft båda titlarna. För att kunna nå den senare fick han naturligt nog gå den politiska vägen.

Till Skellefteå kom han 1938 och kunde då betraktas som politisk vild.

– Jag hade i alla fall inte då någon tanke på att ägna mig åt politik, allra helst som jag knappast tidigare deltagit i ett val. Visserligen var väl min far intresserad och röstade med de folkfrisinna. Själv hade jag väl också beundrat riksdagsmannen, kyrkoherde Axel Baeckström i Kusmark. Men mera var det nog inte. I Skellefteå var det mitt religiösa intresse som drog mig

till Broderskapsrörelsen.

– 1939 var komminister Wassner ordförande och då han året därpå flyttade blev jag plötsligt hans efterträdare på den ledarposten. Den tid som då följde blev min intensivaste som politisk agitator. På mitt initiativ bildades också Västerbottensdistriktet av Broderskapsrörelsen. Jag var ordförande under distriktets första tolv år, då det bildades 24 grupper.

1940 invaldes Viktor Lindfors som ledamot i dåvarande fattigvårdsstyrelsen. Två år senare var han invald i både stads- och kyrkofullmäktige. Då kom han också in i styrelsen för arbetarkommunen, vars ordförande han blev 1946, eller det år han placerades i drätselkammaren. 1951-66 satte han dessutom som stadsfullmäktiges ordförande.

Alltjämt är han med i den verksamhet som förde honom in i politiken.

– Nu är det svårt för allt föreningsliv. Även för Broderskapsrörelsen. Man får vara nöjd, säger den forne ordföranden, om det kommer 30-40 personer till mötena. Folk tycks ha det så bra att de inte behöver

kämpa för något.

Partiets åsikt

En socialdemokratisk direktör ...

– Ja, visst har det hänt att någon funnit det märkligt att jag under min aktiva tid som verkställande direktör arbetat för det socialdemokratiska partiet. Men partiet och partivänner har aldrig dömt mig efter titeln. Min idealitet har ingen satt ifråga. Därmed vittnar det förtroende som visats mig genom många uppdrag under årens lopp.

Viktor Lindfors skryter inte med sina uppdrag. Han är nöjd och tacksam för förtroendet. Nu lämnar han den politiska aktiviteten.

– Jag anser det vara dags att överlåta åt yngre krafter att ta vid. Därför har jag på ett tidigt stadium sagt ifrån att jag inte ställer upp i årets stadsfullmäktigeval. Det räcker mer än väl att vara ordförande i social-, nykterhets- och barnvårdsnämnderna. Hur det framdeles kommer att bli med de uppgifterna, det får bli en senare fråga.

Viho

Avgående Viktor Lindfors

Artikel från Norra Västerbotten eller Västerbottens Folkblad 1973-12-11

– När socialdemokraterna övertog makten i Sverige i början av 1930-talet och det stora reformarbetet sattes igång med bl.a. pensionsreformen då började mitt politiska medvetande att väckas till liv. Tidigare hade man ju genom propaganda fått sig itutat hur gudsfientliga och antireligiösa socialdemokraterna var. Nu fick jag i stället se hur praktisk kristendom kom att tillämpas. Man ropade inte bara ”Herre, Herre utan man gjorde Guds vilja.”

– Då blev jag politiskt medveten, säger Viktor Lindfors, 69, Skellefteå.

Den 1 januari lämnar han posten som sociala centralnämndens ordförande och all övrig aktiv politisk verksamhet. Efter över 30 års förtjänstfullt arbete i kommunen på varierande poster.

Viktor Lindfors berättar att han växte upp tillsammans med elva syskon i ett småbrukarhem i Kåge:

– Vi fick under uppväxttiden lära oss av en varmt religiös mor, att man skulle ”bära varandras bördor”. Jag tror att grunden till min sociala inställning i fortsättningen lades i hemmet. Erfarenheten därifrån parad med senare studier av nya testamentets kärlekslära blev avgörande för ett framtida politiskt ställningstagande, säger han.

Först och sist

Viktor Lindfors började sin kommunalpolitiska bana inom socialvården, den tiden hette det fattigvårdsstyrelsen, han avslutar också sin karriär inom socialvården.

Viktor Lindfors berättar:

– När jag 1938 flyttade till Skellefteå hade jag ingen tanke på att ge mig in i politiken. Det blev bara så. Jag kom in i politiken via broderskapsrörelsen. Den första gruppen i Västerbotten hade just då bildats och jag ombads att bli medlem. Ett år därefter blev jag gruppens ordförande. Mitt första kommunala uppdrag blev, på Viktors Sellmans förslag, i fattigvårdsstyrelsen. Det hjälpte inte med protester från min sida, arbetarekommunen beslöt enhälligt att jag skulle föras fram.

– Vad som den tiden främst fängade mitt intresse, säger Lindfors, var att föra ut broderskapsrörelsens idéer. 1945 bildade vi Västerbottens Broderskapsdistrikt och jag blev dess ordförande i tretton år. Under ungefär samma antal år satt jag med i arbetarekommunens styrelse med början 1941, dels som vice ordförande och därefter som ordförande.

I Stadshuset

1942 gjorde Viktor Lindfors sin debut i både stads- och kyrkofullmäktige där han satt kvar i följd till 1970 respektive 1972. Han var ledamot av drätselkammaren åren 1946-1966. Åren 1961-1966 tjänstgjorde Viktor som stadsfullmäktiges ordförande. Uppgiften som socialnämndens ordförande tillträdde 1949.

Viktor säger att det har hänt en del i utvecklingen inom socialvården på 33 år. Man kan som helhetsintryck säga att människorna fått en allt mera förstående attityd mot de i samhället som av olika olyckliga omständigheter tvingas anlita socialvården. Man dömer mindre nu men frågar mera efter vad som kan vara anledningen till hjälpbehovet. Viktor säger att socialvården i framtiden får vara beredd att mera gripa in i ekonomiska saneringsfrågor.

Allt flera ungdomar startar ett äktenskap eller ett sammanboende utan att ha någon större vetskap om vad det kostar att bo och leva. Ibland kan det resultera i trasiga nerver och dito äktenskap (samboende) eller en tilltrasslad ekonomi. Här bör kanske mera än som sker, föräldrarna träda in som fostrare. Skolan kan inte klara av allting.

Viktor säger att åren inom socialvården är den uppgift inom det kommunala fältet som gett livet dess bästa innehåll:

– Jag har tvingats blicka in på livets skuggsida så pass djupt att det inte kunnat lämna min egen utveckling oberörd. Minnena av goda socialarbetare under årens lopp har gett mig värden som inte kan utplånas. Vidare har ett gott samarbete inom nämnden och dess arbetsutskott alltid varit stimulerande.

Samförstånd

Ja, Viktor Lindfors är en samförståndets och samarbetsviljans man. Detta är omvittnat i många läger.

Han har försökt att dämpa motsättningar där han sett att frågorna lika bra kunnat lösas i fullt samförstånd. Detta gäller framför allt frågor på det sociala planet. Hans erfarenhet är, att ett arbete i samförstånd ger den bästa atmosfären att jobba i.

– Under många år hade Du anställning som vd i AB Kust- och Inlandstrafik. Hur gick detta att kombinera ihop med – och ha goda kontakter med arbetarrörelsen?

– Under de första åren såg man något frågande ut. Numera finns i varje parti medlemmar från olika arbetsgrupper och det betraktas som något sällsynt om

man skulle ifrågasätta sådant. Det är ju idéerna man bär på och försöker ge uttryck åt som skall vara avgörande. Allt det förtroende som visats mig genom alla förtroendeuppdragen visar väl med full tydlighet att sådan trångsynthet inte får frodas inom arbetarpartiet, understryker Viktor Lindfors.

– Vad ska Du göra efter den 1 januari? Blir det memoarskrivning, eller vad?

Lindfors:

– Bevare mig väl! De stora kuggarna i samhällsmaskineriet bör förbehållas sådana uppgifter. För mig kan det vara stort nog att ihågkommas med en intervju inför avskedet från en gärning som för. min egen del – och vågar jag hoppas – även för någon annans del fått betyda något väsentligt. Jag är inför avskedet så tacksam för att jag orkat med att vid sidan av privata åtaganden kunna någotsånär fylla de uppgifter som samhället ålagt mig att göra. Jag är så medveten om mina brister så memoarerna, nej tack!

– Du har ju sju syskon i USA, drömmer Du inte om att besöka dessa?

Lindfors:

– Ja, och så snart tillfälle därtill ges så kommer vi att ta oss en tur dit. Vi är enträget inbjudna men vi vågar inte hoppas på att det skall bli just nu i den oljekris som vi befinner oss i.

Du har ju tidigare bilat genom tre av USA:s stater, skulle det inte vara kul att se de återstående?

– Ja säkert, vi får väl se! säger han.

Det är till sist bara att konstatera att Skellefteås kommunala liv blir en stor profil fattigare vid nyår. Viktor Lindfors – eller ”bussige Viktor” som han också kallas – har lagt ned ett värdefullt och oegennyttigt arbete för kommunens bästa. Han försvarar väl sin plats bland stadens tyranner som finns i oljemålning på ena långväggen i kommunens plenisal.

Erik Ingberg

Victor Lindfors hedrad i Fairfield - fick stadens förgyllda nycklar

Artikel från Västerbottens Folkblad 1964

Skellefteå (VF) - Jag skulle vilja importera det amerikanska systemet för att råda bot på vårt trafikproblem, säger stadsfullmäktiges ordförande i Skellefteå, Victor Lindfors. Detta alltså att trafikanterna får betala tullavgifter för att köra på vägarna. Det skulle kunna påskynda utbyggnaden av vårt undermåliga vägnät.

Västerbottens Folkblad ber att få förmedla det lindforska tipset till kommunikationsminister Gösta Skoglund.

I TVÅ MÅNADER har Victor Lindfors vistats i Amerika. Sett 24 av Amerikas stater - och gäststättningar. Bland annat i Fairfield, Connecticut.

Hedersplatsen bland väggprydnaderna i Lindfors hem intar nu en guldförgylld nyckel till staden Fairfields portar. Nyckeln fick han av stadens selektman (motsvarigheten till stadsfullmäktigeordföranden) John J. Sullivan.

Nej, såvitt vi vet är han inte släkt med den förste officielle världsmästaren i boxning, med samma namn. Lindfors största bekymmer just nu är: - Vad all sin clar ska jag ge min kollega Sullivan, som hälsning från Skellefteå.

Plats alltså för förslag på PR-gåvor i stil med de amerikanska städernas förgyllda nycklar.

Stort Sverige-intresse

Lindfors är imponerad över amerikanernas stora intresse av - och kunskaper om - Sverige.

- När man sa att man var svensk, ville dom genast veta en hel mängd om Sverige. Vår socialvård bl.a. som är mycket omdiskuterad. Den är det alldeles speciellt just nu då Kennedys och Lyndon B. Johnsons sociala program blivit en av valets stora frågor.

Många röstar på Goldwater

Här ett tips i elfte timmen. Lindfors:

- Jag tror att många fler amerikaner än man allmänt tippar, kommer att rösta på Goldwater. Klara-dej-

själv-mentaliteten, är allmänt accepterad, och allmänheten är inte så helt begeistrad i idéer som går ut på att lämna bidrag till de som inte kan klara sig.

Naturligtvis har de flesta egna försäkringar. Försäkringsbolagen blir många och jätterika. I en av de städer Lindfors besökte hade ett försäkringsföretag byggt upp en hel stadsdel, med gator, parker och alla byggnader.

- Den amerikanske arbetaren får större summa i avlöningskuvertet. Men han har troligen inte mera kvar än sin svenske kollega, sedan alla försäkringsavgifter och andra sparåtgärder, som behövs för att nå samma trygghet, betalats. Premierna, för att skydda sig helt, blir rätt höga.

- Blir man sjuk och behöver specialistvård på lasarett rusar kostnaderna upp till 105 dollars per dag, berättade en bekant till mig.

Man måste dock komma ihåg att det är stora problem förenade med att få ett lagförslag att gå igenom. Amerika består ju av så många stater och raser.

Victor Lindfors' broder i Fairfield heter Knut. Han har tillsammans med en annan före detta skelleftebo, Harald Eriksson (bror till Hjalmer E. reklam) en restaurangrörelse.

- Sullivan, stadsfullmäktigeordföranden, var bekant med Knut.

Det var förmodligen för att hedra de många svenskar som finns i staden och bygden, som jag blev uppkallad till Sullivan och fick motta stadens nycklar. Det var mycket trevligt och jag var riktigt rörd över all den gästfrihet och vänlighet man visade mig, säger Lindfors.

Staden har 54,000 invånare och har i likhet med Skellefteå många skolor - till och med ett universitet - och industrier. Jag fick naturligtvis berätta om Skellefteå och passade även på att göra lite reklam för midnattssolen.

Vi skall inte heller glömma: Hälsningar till Skellefteå från John J. Sullivan och staden Fairfield.

Livet går vidare

På omslagspärmen har reklamerats för att historiken skulle omfatta tiden 1799 –1975. En uppmärksam läsare har säkert upptäckt att det enda som nämnts om våra farföräldrar är när de voro födda, när de ingick äktenskap samt när de lämnade detta jordiska.

Saken är den att jag vet nästan ingenting om hur dessa hade det annat än det som tidigare nämnts.

Det har berättats mig att när farfar och farmor ingick äktenskap 1840 så startade de med följande bohag: En säng, två stolar, ett bord, ett skåp samt slutligen en vedbänk.

Samtliga möbler var tillverkade av farfar omkring år 1820. En av stolarna finns ännu kvar i gamla hemmet hos Frans och Helga.

Att döma av den stolens tyngd så hade nog hela möblemanget byggts i en robust stil för att det skulle vara hållbart och användas länge. Detta säger inte så mycket, men man kan ju göra sig en föreställning om vilka resurser som funnos när det gällde att starta ett hem den tiden.

Om man gör jämförelse med dagens situation så är ju skillnaden himmelsvid. Köket som samtidigt var både vardagsrum och sovrum var utrustat med öppen spis och i denna fanns en kokgryta och stekpanna av järn samt en kaffepanna. Matkärilen bestod av två träskålar samt två träskedar.

Om vi nu gör ett hopp fram till 1930-talet så var min avlöning som chaufför kr 250,- per månad, utan semester och helgledigheter. Samma jobb idag betalas gissningsvis med 4 à 5 000 kr. per månad (om sociala förmåner inräknas). Så har tiderna förändrats till det bättre. Ja, reflektionerna överläter jag till Er själva att göra.

Jag är du inne i slutkapitlet av denna historik och dessa glimtar från en svunnen tid och jag är fullt medveten om att resultatet kunde ha varit bättre om jag tagit mera tid på mig. Men min vana trogen är hos mig tanke och handling ett. Skulle detta arbete ha gått ut till en större läskrets hade jag givetvis lagt ned mera arbete på att finlipa det hela.

Nu är det gjort och jag har den förhoppningen att Ni alla ska se på vad jag berättat och inte på hur jag gjort det.

Mot aftonen

dikt av Emma Kärrlander

Mot aftonen blir allt så annorlunda.
Lyckan blir lågmäld.
Glädjens sol lyser
utan att dess strålar förbränner själen.
Sorgen blir också lågmäld.
Smärtan känns ej så förlamande
som vid middagstid.
Motgången tages med ro.
Det är inte så livsviktigt,
det som förut tedde sig absolut nödvändigt.
Medgången – inte heller den blir något väsentligt,
man är tacksam men inte överväldigad –
Döden – inte en fiende längre, kanske en vän
åtminstone ingen främling –
en bekant bara, som avlägger visit i kvällningen ...
... Mot aftonen blir allt så annorlunda.

Viktor Lindfors avskedsord till socialbyråns personal
vid kaffet fredagsafton 21/12 1973

Som avslutning vill jag få med ovanstående dikt. Författarinnan har, tycker jag, på ett träffande sätt talat om hur livet verkligen gestaltar sig för sådana som oss son börjat treva oss fram i aftondiset.

Ju mera jag läser dikten och ju äldre jag blir hittar jag flera väsentliga sanningar som stämmer in på livet och dess realiteter. Likt författarinnan, som är troende, så kan vi även hälsa döden välkommen som befriare. Det är ingen resignation som skildras utan en erhållen frid och förtröstan. Detta kan inte tillkämpas av oss själva men vi kan få det gratis om vi ber därom.

Kära läsare, jag tackar Er för denna pratstund

